

Carta ni sa'a in tee ja ni tetniñu de nuu ñayii judío ma ja ka ka'an i sa'an hebreo ma te ka kukanu ini i Jesucristo ma

*Vitna, te onde Sa'ya maa Su'si ma ni tetniñu ya,
ja kaxtnu'u ya nuu o*

¹ Su'si ma, ni ka'an ya kua'a jichi nuu tna'a o ñayii jana'a ma. Te kua'a xeen jichi ni nduku ya naxe kaxtnu'u ya tnu'u maa ya ma nuu tna'a o ma. Te tee ka ndakaxtnu'u tnu'u ni yo wa'a ya ma, ni ka yo ndaka'an de nuu tna'a o ma.

² Kovaa vitna ja ve ndi'i ñuu ñayivi a chi ûni ni tetniñu Su'si ma Jesucristo Sa'ya maa ya ma, ja kaxtnu'u ya nuu o naxe jin ko sa'a jin ko kuu o. Te ja maa Sa'ya ya Jesucristo ma, te ni ka kuva'a ndaka ja ka iyo a, te ni sa'a maa Su'si ma ja Sa'ya ya Jesucristo ma ni nduta'vi ndaka ja ka iyo ni-ka'nu a.

³ Te maa Sa'ya ya ma kúu ja yé'e ni'ni ma, te ka jini o jayiñu'u Su'si ma. Te sukan kaa maa Sa'ya ya ma, sukan kaa maa Su'si ma. Te ja maa tnu'u ndee tnu'u ndatnu Sa'ya ya ma, te ka iyo ndaka ja ka iyo a. Nu ni jinu ni ndasa'a vii ni ndasa'a ndoo ña'a Sa'ya ya ma yo'o, te ni nukoo ya xiñi kua'a nuu núkoo Su'si ma ja tátnuni ya ma onde andivi ma.

⁴Te ja ni sa'a ya sukan ma, te ni kuta'vi ya ja konani ya Sa'ya Su'si ma, vaa ja kanuu xeen-ka kúu ja ni sa'a ya ma sana ja ka sa'a ángel ma.

Jesucristo Sa'ya Su'si ma, kanuu-ka ya sana saa ja jin kuu ángel ma

⁵Vaa masu nama uun ni jiña'a Su'si ma nuu in ángel ma:

Ro'o kúu Sa'ya ri,

te maa ri ni sa'a ña'a vitna.

Kovaa nuu Sa'ya maa ya ma chi sukan ni jiña'a ya.

Te ni masu nama uun ni ka'an ya ja kuu ni-in ángel ma sa'a:

Maa sa ko kuu Yuva i,

te maa i ko kuu Sa'ya sa.

Kovaa ja kuu Jesucristo ma chi sa'a ni ka'an ya:

Maa sa ko kuu Yuva ya,

te maa ya ko kuu Sa'ya sa.

⁶Suni kivi ni kuni ya ja ndaka ñayii ñuu ñayivi a, jin kuni i Sa'ya ya xinañu'u ma, sa'a ni ka'an ya:

Ndaka ro ja ka kuu ro ángel ma,

jin ndachiñu'u ro ya.

⁷Ja ndaa kúu ja ká'an tnu'u ya ma sa'a ja jin kuu ángel ma:

Vaa maa ya sa'a ja ángel ma chi masu kuni ndijin o i nde kuan koo i ma,

te maa ya sa'a ja ka jinukuechi ángel ma sukan kúu ñu'u ndú'va ma.

⁸Kovaa ja kuu Sa'ya ya ma chi sa'a ká'an tnu'u ya ma:

Su'si kúu ni, te nuu núkoo ni ja tátnuni ni a chi ni-kani ni-jika koo i,

te bastón yinda'a ni a chi káxtnu'u i ja sa'a ndaa sa'a ndija ni.

⁹ Ni kutoo ni ja va'a ja ndaa ma,
te ni saxiko ni ja u'vi ma.

Chukan kúu ja ni ndakaji ña'a maa Su'si ma,
te ni chi'i ña'a ya aceite ja na ndusii ini ni,
vaa maa ni kanuu-ka sana ndaka i ma.

Sa'a ká'an tnu'u Su'si ma.

¹⁰ Te ká'an tna tnu'u ya ma:

Maa ni kúu Iya Tátnuni ma,
te maa ni ni sa'a onde xinañu'u ma ñuu ñayivi
a, ji'in andivi a

chi nda'a maa ni ni sa'a ni ma.

¹¹ Te visi na jin naa maa i, kovaa ndijin chi koo ni
ni-kani ni-jika.

Te ndaka maa i chi jin yii i,
sukan ka yii sa'ma ka ne'nu ñayii ma.

¹² Te sukan-ni ka ndaxsama i sa'ma ka ne'nu i ma,
sukan ndaxsama ni andivi a, te jin ndujaa i.

Kovaa maa ni chi suni maa ni kúu,
te ñatuu na kivi ja kúu ni.

Sa'a ká'an tna tnu'u Su'si ma ja kuu Sa'ya ya ma.

¹³ Vaa Su'si ma, masu nama uun ni jiña'a ya nuu
ni-in ángel ya ma:

Kunukoo xiñi kua'a ri a.

Kovaa nuu Sa'ya ya ma chi ni jiña'a ya:

Kunukoo ro'o xiñi kua'a ri a,
onde nú ni kundee ri ja ni ndenda koo ñayii
ñatuu ka kunimani nuu o ma chii ja'a ro a,
te kuiñu ndoso ro i.

Sa'a ni jiña'a Su'si ma nuu Sa'ya ya Jesús ma.

¹⁴ Te ndaka ángel ma chi ka iyo i ja jin
kunukuechi i nuu Su'si ma, te ni tetniñu ya i ja
jin chindee i ñayii ka iyo ja jin ndani'i ta'vi i ma,
visi masu nde ka nde'ya o ángel ma.

2

Jín ko ndi ini o ja katanuu o tnu'u vii tnu'u va'a Su'si a sukan-va'a jin ndani'i ta'vi o

¹ Chukan kúu ja jiniñu'u ja ni-yu'u ni-ini o jin katanuu-ka o tnu'u vii tnu'u va'a ni ka jiniso'o o ma, nasa yukan, te jin ski'in o ichi ndaa Su'si o a.

² Vaa tnu'u ni tatnuni Su'si ma ja ni ka kaxtnu'u ángel ma nuu Moisés ma, te ni yo ndaka'an de nuu ñayii ma. Te nú na in ni jiso kuechi ma chi ûni sukan ká'an tnu'u ni tatnuni Moisés ma, sukan ni yo ndachunaa i.

³ Te nú sukan, te yo'o, ¿naxe jin kaku o, nuna jin xtaya o te jin skenaa o ja ka'nu xeen ni taa Su'si ma, ja já ni ka kaku o nuu ja u'vi ma? Vaa tnu'u ya'a chi maa Iya Tátnuni ma ni kaxtnu'u nuu ñayii ni ka jiniso'o xinañu'u kuiti ma, te ni ka yo ndaka'an i nuu yo'o ja sukan ko kuu.

⁴ Te kua'a seña ji'in milagru ni sa'a Su'si ma, sukan-va'a jin kandija o tnu'u ni ka yo ndakaxtnu'u de ma, te ni tetniñu ya Xtumani maa ya ma nuu in in o ma, sukan ni kuni maa ya ma.

Jesús ma kúu iya ni sa'a ja jin ndani'i ta'vi o

⁵ Vaa masu nde ni xndoo Su'si ma nuu nda'a ángel ma ñuu ñayivi jaa ka ndetu o ma tna'a ja ka ka'an sa a.

⁶ Kovaa nuu nda'a ñayii ma ni xndoo ya ndaka, vaa nuu tutu ndee tnu'u Su'si o a ká'an sa'a:

¿Nawa kúu ñayii ma, ja ndaka'an ni i?

¿Te nawa kúu sa'ya tata ñayii ma, ja ki'in ni jin chindee ni i?

⁷ Te ni sa'a ni ja jaku-ni kivi ka ndanuu-ka ángel ma sana maa ñayii ma,

te ni wa'a ni in corona,
 te vivii ni wa'a ni jayiñu'u ñayii ma,
 te ni sunkani ni ñayii ma ja jin ko koto i ndaka ja ni
 sa'a ni ji'in nda'a ni a.

⁸ Te ni xndoo ni ja jin tatnuni ñayii ma nuu ndaka
 ja ni sa'a ni ma.

Te ndaka tu'u ni xndoo Su'si ma nuu ñayii ma ja jin
 ko tatnuni i ma. Kovaa ñatuu jin kuni-ka o ja kenda
 ja sukan ko kuu.

⁹ Kovaa ka jini o ja Jesús ma kúu iya ni ndo'o ni
 neni nuu tniñu ndaka o a, te chukan kúu ja ni sa'a
 Su'si ma ja ángel ma, ni ka nduu i ja ka ndanuu-ka
 jaku-ni kivi sana maa Jesús ma. Te Jesús ma, ni
 ni'i ya corona ya ma, te ni ni'i ya jayiñu'u ya ma,
 kuechi ja ni ndo'o ni neni ya ma te ni ji'i ya nuu
 tniñu ndaka o a. Te sa'a ni sa'a Su'si ma, ja ni kutoo
 ña'a ya yo'o ma.

¹⁰ Vaa maa Su'si ma ni sa'a ndaka ja ka iyo a,
 te ja maa ya, te ka iyo ndaka ja ka iyo a. Te
 maa ya kúni ja ndaka sa'ya ya ma, jin kenda koo
 i nuu iyo jayiñu'u ya ma. Chukan kúu ja ni sa'a
 Su'si ma ja Jesucristo ma, ni ya'a ya nuu ndaka
 tnundo'o tnuneni ma, te onde sukan ni sa'a ndi'i
 kuiti Jesucristo ma, sana ni ka ndani'i ta'vi o a.

¹¹ Vaa maa ya ni sa'a ja ni ka ndusiin o nuu ja u'vi
 ma. Te yo'o ja ñatuu-ka na ja u'vi ka sa'a o a chi
 in-ni Yuva o ji'in ya. Te chukan kúu ja masu nde
 kúkan-nuu ya ja ka'an ya ja ndi-tna'a ñani o ji'in ya,
 xi ndi-tna'a ku'va o ji'in ya.

¹² Vaa sa'a ká'an tutu ndee tnu'u maa ya ma:

Kaxtnu'u sa nuu ñani sa ma ji'in nuu ku'va sa ma
 na in kúu ni,

te nuu ka ndatna'a ndaka sa ma, te kata sa ja
ndachiñu'u ña'a sa,
kúu ya ká'an ya.

¹³ Te suni ni ka'an tna ya:

Kúkanu ini sa Su'si ma.

Te suni sa'a ni ka'an tna ya:

Ya'a ka iyo sa ji'in ñayii ni taa ya ma, ja ni ka nduu
i sa'ya ya ma,

kúu ya ká'an ya.

¹⁴ Vaa ñayii ma chi yikikuñu-ni ka kuu i, te suni
sukan tna ni kii ñayivi Jesús ma, te ni ji'i ya nuu
krusi ma, sukan-va'a xnaa ya tachi suchi sa'a ja ka
ji'i ñayii ma, vaa ni kundee maa i ja ni tatnuni i nuu
ñayii ma,

¹⁵ vaa kuechi ja ka yu'u ñayii ma ja jin kúu i ma,
te ni ka yo jinukuechi i nuu tachi ma. Kovaa kuu
sa'a Jesús ma ja jin ndayaa i nuu tachi ma, nuna jin
kukanu ini i ya ma.

¹⁶ Vaa ja ndaa ndija kúu ja masu ni kii ya ja chindee
ya ángel ma chi su'va yo'o ja ka kuu o sa'ya tata
Abraham ma ni sa'a ya ja jin ndani'i ta'vi o.

¹⁷ Chukan kúu ja ni jiniñu'u ja ni kii ya, te ni kaa
ya sukan kaa ñayii ma, sukan-va'a kuu kunda'vi ini
ya i ma. Te ni kenda ya ja kuu ya sutu tátnuni nuu
ndaka sutu ma te sa'a ndi'i sa'a tu'u ya sukan kúni
maa Su'si ma, vaa maa ya ndo'o neni ma, te onde
sukan ma, sana sakanu ini Su'si ma kuechi o ma.

¹⁸ Vaa maa Jesús ma ni ndo'o ni neni ja ni jitotnuni
ña'a tachi ma, sukan-va'a nú ndija ya ja sa'a ya
sukan ni tatnuni Su'si ma. Te vitna chi ka jini o ja
iyo tnu'u ndee tnu'u ndatnu ya ja chindee chituu
ña'a ya ora kúni tachi ma ja kototnuni ña'a i yo'o
ma.

3

Kanuu-ka tniñu sa'a Jesús ma sana tniñu ni yo sa'a Moisés ma

¹ Chukan kúu ja ndaka ni ja ñatuu-ka na ja u'vi ka sa'a o ma, ja ni ndakana ña'a Su'si ma ja jin koo o nuu iyo ya ma, jín kona'a o ja Cristo Jesús ma chi iya ni tetniñu Su'si ma kúu ya, te sutu tátununi nuu ndaka sutu ma kúu ya. Sukan jín ku'un ini o te jín ka'án ndaka yo'o ja ka kandija o ya a.

² Vaa Jesús ma chi ñatuu ni jani uu, ni jani uni ini ya, te ni chunaa ya nuu tniñu o ma, sana ni ka ndani'i ta'vi o, vaa sukan ni tatnuni Su'si ma ja sa'a ya ma. Vaa suni sukan tna ni yo kuu Moisés ma ji'in ndaka tna ñayii ni ka iyo nuu Su'si o ma, vaa ni kandija de ja ni tatnuni ya ma.

³ Kovaa jayiñu'u xeen-ka kúu ja ni sa'a Jesús ma sana Moisés ma. Vaa suni sukan tna kúu ji'in ñayii sa'a ve'e ma chi suu i ni'i xeen-ka jayiñu'u sana maa ve'e ni sa'a i ma.

⁴ Vaa ndaka ve'e ma chi iyo in ñayii ni sa'a, kovaa maa Su'si ma ni sa'a ndaka ja iyo a.

⁵ Te suni sukan tna ni yo kuu Moisés ma, ja ni-yu'u ni-ini de ni yo jinukuechi de nuu ñayii ni ka iyo nuu Su'si ma. Te ndaka ja ni yo sa'a de ma, te ndakani Su'si ma nuu yo'o.

⁶ Kovaa Cristo ma chi Sa'ya maa Su'si ma kúu ya, te tátununi ya nuu yo'o ja ka kuu o ñayii ka iyo nuu Su'si ma. Te sukan jin koo o ji'in ya ni-kani ni-jika, nuna jin konukuiñi va'a o nuu ya a te jin kanda o te jin kondetu o ya.

⁷ Chukan kúu ja sa'a ni ka'an Xtumani Ndios ma nuu tutu ndee tnu'u Su'si ma:

Te nuna jin koniniso'o o vitna tnu'u ká'an Su'si o
ma,

vaa sa'a ká'an ya:

⁸“Te máko jin sa'a ndee ni ini anua ni a,
sukan ni ka sa'a so'o tna'a ni ma,
te ni ka jitotnuni i Su'si ma kivi nuu ni ka iyo i
nuu ñatuu kuiti nawa iyo ma.

⁹Yukan ni ka jitotnuni ña'a yuva ni ma,
nú Su'si kúu sa te nú kuu kua'a sa nawa ka
jiniñu'u de ma,
te ni ka jini maa de ndaka ja ni yo sa'a, ni yo kuu
sa uu xiko kuiya ma.

¹⁰Te kuechi ja sukan ni ka sa'a ña'a de ma,
te ni ndakiti ini sa nuu ndaka ñayii yukan,
te ni ka'an sa:
Ndimaa ka ñu'u ya'a ka ñu'u yukan-ni ini ñayii
ya'a,
te ni ñatuu ka jini i ichi ndaa káxtnu'u o ya.

¹¹Chukan kúu ja nuu ni ndakiti ini sa ma, te ni
ka'an sa:
Masu jin kivi koo i nuu ni satu'va o ja jin ndatatu i
ma”,
kúu ya ká'an ya.

¹²Chukan kúu ja ndijin ja ni ka nduu o sa'ya Su'si
o a, jin ko koto va'a ni maa ni, te ni a in ni ko ku'un
ini ja ko sa'a ni ja u'vi ma te masu kandija-ka ni
Su'si o iya tekuma te ndakakayata ni nuu ya ma
chi masu va'a-ni.

¹³Su'va jin ndaka'an-so'o nuu tna'a jin
ndaka'an-so'o nuu tna'a ni ndaka kivi ndaka
kivi, vitna ja ká'an-ka Su'si o a nuu o a, sukan-va'a
ni-in ni, ñatuu ko xnda'vi ña'a ja u'vi ma, te ko
ndakuiso kuechi ni, te ko ndasa'a ndee ni ini anua
ni a.

14 Vaa yo'o chi jin ni'i o ndaka ja skuta'vi ña'a Cristo ma, nuna jin konukuiñi va'a o te jin kukanu ini o ya, sukan ni ka jini o onde xinañu'u ma,

15 nani ká'an-ka Xtumani Ndios ma nuu o sa'a:
Te nuna jin koniniso'o o vitna tnu'u ká'an Su'si o ma,
vaa sa'a ká'an ya:

“Te máko jin sa'a ndee ni ini anua ni a,
sukan ni ka sa'a so'o tna'a ni ma.”

16 ¿Nde in ka kuu ñayii ni ka jiniso'o ja ni ka'an Su'si ma, sani te ni ka sa'a i ja ni ndakiti ini ya ma, ka jani ini ni? Ndaka maa ñayii ñuu Israel ma, ja ni ka iyo i ñuu Egipto ma, te ni ndene'e ña'a Moisés ma, ka kuu i.

17 ¿Te nde ñayii ni ndakiti ini Su'si ma nuu i uu xiko kuiya ma? Suni maa ñayii ni ka nde koo ñuu Egipto ma, te ni ka sa'a i ja u'vi ma. Chukan kúu ja ni ka ji'i i, te ni ka kendoo yikikuñu i ma nuu ñatuu kuiti nawa iyo ma ichi kuan koo i ma.

18 ¿Te nde in xi-nuu ni jiña'a Su'si ma ja masu jin kivi koo i nuu ni satu'va ya ja jin ndatatu i ma? Suni nuu maa ñayii ñatuu ni ka kandija ja ni yo tatnuni Su'si ma nuu i ma.

19 Te ka jini o ja masu ni ka kivi koo ñayii ya'a nuu jin ndatatu i ma, kuechi ja masu ni ka kandija i ja ni skuiso Su'si ma.

4

1 Chukan kúu ja yo'o, vitna ja nune-ka nuu ni satu'va Su'si ma ja jin kivi koo o te kuu jin ndatatu o ma, sukan ni skuiso ya ma, jiniñu'u ja jin ko ndi ini o, nasa yukan, te nde ni masu kundee ja kenda ni yukan.

² Vaa suni sukan ni ka kaxtnu'u i tnu'u vii tnu'u va'a Su'si o a nuu o a, sukan tna ni kaxtnu'u Su'si ma nuu ñayii yukan ma. Kovaa masu nde ni jiniñu'u ja ni ka jiniso'o i ma, vaa masu nde ni ka kukanu ini i Su'si ma.

³ Kovaa yo'o ja ni ka kandija o ja ni ka'an Su'si ma, kuu jin kivi koo o nuu ni satu'va ya ja jin ndatatu o ma. Kovaa sa'a ká'an Su'si ma ja jin kuu ñayii ñatuu ka kandija ya ma:

Chukan kúu ja nuu ni ndakiti ini sa ma,

te ni ka'an sa:

Masu jin kivi koo i nuu ni satu'va o ja jin ndatatu i ma,

kúu ya ká'an ya, chi vaa Su'si ma, já ni xsinu ya ndaka ja ni sa'a ya ma, onde nuu ni sa'a ya ñuu ñayivi a.

⁴ Vaa nuu tutu ndee tnu'u Su'si o a chi sa'a ká'an:

Te kivi ku-uja ma, te ni ndatatu Su'si ma,

vaa já ni ndi'i ja ni sa'a ya ma.

⁵ Te ni ka'an ya in-ka jichi:

Masu jin kivi koo i nuu ni satu'va o ja jin ndatatu i ma,

kúu ya ká'an ya.

⁶ Kovaa ka kuni-ka ñayii ja jin kivi koo i nuu ni satu'va Su'si ma ja jin ndatatu i ma, vaa kuechi ja ñayii ni skuiso ya nuu i xinañu'u ma chi ñatuu ni ka kandija i ya te ñatuu ni ka kivi koo i nuu jin ndatatu i ma. Sukan ni kuu kivi yukan.

⁷ Chukan kúu ja vitna kúu in-ka kivi ja ndákaxtnu'u ya, sukan ni ska'an ya David ma, nuu ni ka'an de ma:

Te nuna jin koniniso'o o vitna tnu'u ká'an Su'si o ma,

vaa sa'a ká'an ya:

“Te máko jin sa'a ndee ni ini anua ni a.”

⁸ Vaa nute Josué ma, ni kundee de ja jin kivi koo ñayii ma nuu jin ndatatu i ma chi masu ndaka'an-ka Su'si ma in-ka kii a.

⁹ Chukan kúu ja nune-ka nuu ni satu'va Su'si ma, ja jin ndatatu ñayii kúu ñuu ya ma.

¹⁰ Ndeva'a-ni na in ñayii kúni ja kivi i nuu ni satu'va Su'si ma ja ndatatu i ma chi ndatatu i, te masu satniñu-ka i, vaa sukan ni ndatatu maa Su'si ma nuu ni jinu ni sa'a ya ndaka ma.

¹¹ Chukan kúu ja jín ko ndi ini o te jín tnuñu o ja jin kivi koo o nuu ni satu'va Su'si ma ja jin ndatatu o ma, sukan-va'a ñatuu ni-in o skenaa te ndo'o sukan ni ka ndo'o ñayii jana'a ma ja ñatuu ni ka kandija i ja ni ka'an Su'si ma.

¹² Vaa tnu'u Su'si o a chi téku i, te iyo tnu'u ndee tnu'u ndatnu i, te xeen-ka i sana ja kuu yuchi kúu espada ma ja nduu nuu i ma xeen ma. Te chukan kúu ja tnu'u Su'si o a chi kivi i onde ini anua ñayii ma, ni-ka'nu ni-tu'u yikikuñu i ma, te sa'a i ja ndátuu ndandaa naxe iyo naxe kúu ñayii ma, naxe jani ini i ma, ji'in nawa ñu'u ini i ma.

¹³ Vaa ñatuu ni-in ja ni sa'a Su'si ma ko kuyu'u nuu iyo ya ma te masu kuni ya chi su'va nune nda'a, te nde'ya ndi'i kuiti ya, vaa nuu maa ya jin ndakua'a o kuenda ma.

Jesús ma kúu sutu tátnuni nuu ndaka sutu ma

¹⁴ Vaa maa Jesús Sa'ya Su'si ma kúu sutu tátnuni nuu ndaka sutu ma, te maa ya kúu iya ni ndaa onde andivi ma te ndí ini ya naxe jin koo va'a o nuu ya. Te chukan kúu ja jiniñu'u ja jín konukuiñi va'a o, te jín kukanu ini-ka o ya, sukan ni ka ka'an o nuu ni ka jan-ta'vi o ya ma.

15 Vaa Jesús ma, iya kúu sutu tátñuni nuu ndaka sutu ma, visi ñatuu na ja u'vi ni sa'a ya ma, kovaa jini ya sukan ska'an ña'a tachi ma ja jin sa'a o ja u'vi ma, te kúnda'vi ini ña'a ya.

16 Te chukan kúu ja jiniñu'u ja jín kukanu ini o ya, te jín koo o jín tu'va-ka o nuu núkoo ya ja kúnda'vi ini ña'a ya ma, sukan-va'a jin ni'i o ja vii ja va'a skuta'vi ña'a ya ma, vaa maa ya kúu iya kúnda'vi ini ña'a, te chindee kunu ña'a ya ora jiniñu'u o a ja chindee ña'a ya ma.

5

1 Vaa ndaka tee ni yo kaji Su'si ma ne'un ñayii ma ja jin ko kuu de sutu jin tatñuni nuu ndaka sutu ma chi ni ka yo kenda koo de nuu Su'si ma ja jin ndakua'a de nawa ka yinda'a ka yija'a ñayii ma ni yo jan koo i ma, sukan-va'a ndasakanu ini Su'si ma kuechi ni ka sa'a i ma.

2 Vaa sutu ma chi ñayii-ni kúu tna de, te jini de sukan xtna'a ña'a tachi ma ja ka iyo o ñuu ñayivi ya. Te chukan kúu ja jaku'ni ini de nuu ñayii ñatuu jin jaku'ni-ka ini ma, ji'in nuu ñayii ni ka ski'in maa i ma te ñatuu ka jini i nawa ka sa'a i ma.

3 Te kuechi ja jini de ja ni-in ja u'vi koo nuu Su'si ma, te chukan kúu ja jiniñu'u ja ndakua'a maa de xinañu'u nuu Su'si ma in kiti ja kuu maa de ma, sana ndakua'a de kiti nuu Su'si ma ja jin kuu ndaka-ka ñayii ma, sukan-va'a na sakanu ini ña'a Su'si ma.

4 Masu na in kuu kaji i maa i ja ko kuu i sutu tátñuni nuu ndaka sutu ma, nú masu ja maa Su'si ma kúu iya kána ña'a ja ko kuu o sutu tátñuni nuu ndaka sutu ma, sukan ni sa'a ya ji'in Aarón ma.

⁵ Suni tna Cristo ma, masu nde ni ndachiñu'u ya maa ya ja ka'an ya ja sutu tátununi nuu ndaka sutu ma kúu ya. Su'va maa Su'si ma ni ndachiñu'u Cristo ma, nuu ni ka'an ya ma:

Ro'o kúu Sa'ya ri,
te maa ri ni sa'a ña'a vitna.

⁶ Vaa suni sukan tna ká'an in-ka nuu ndee tnu'u Su'si o a:

Maa ro kúu sutu ni-kani ni-jika,
sukan ni yo kuu tee kúu Melquisedec ma,
ja ni yo kuu de sutu ma.

⁷ Te nuu ve kuyatni ora ja jin ka'ni i Cristo ma, te ni kayu'u nini'i ya, te nda'yu ya jikan-ta'vi ya nuu Su'si ma, vaa Su'si ma chi kuu sa'a ya ja kaku Cristo ma ja masu kúu ya ma. Te Su'si ma chi ni jiniso'o ya ja ni jikan-ta'vi Cristo ma, vaa ndaka ja ni tatnuni Su'si ma ni yo kandija Cristo ma.

⁸ Te visi Sa'ya maa Su'si ma kúu ya, kovaa ja ni ndo'o ni neni ya ma, te ni kutu'va ya ja kandija ya nuu Yuva ya ma.

⁹ Te ja ni kundee ya ja ni sa'a ya ndaka ja iyo ja sa'a ya ma, te ni nduu ya iya sa'a ja jin ndani'i ta'vi ñayii ma. Chukan kúu ja yo'o ja ka kandija o ya a, ni sa'a ya ja jin ndani'i ta'vi o te jin koteku o ni-kani ni-jika.

¹⁰ Te maa Su'si ma ni xnani Cristo ma sutu tátununi nuu ndaka sutu ma, sukan ni yo kuu tee kúu Melquisedec ma ja ni yo kuu de sutu ma.

Jín ko kuu o ñayii já ni ka tekú ini, ja jin jaku'ni ini o ja ni sa'a Jesús ma ja jin kuu o, te má jin ndakakayata o nuu Su'si ma

¹¹ Siki ja kuu tee ni yo nani Melquisedec ma chi iyo xeen ja ka'an sa. Kovaa yii xeen ja jin jaku'ni ini ni, vaa maa ni chi kuee xeen ka jaku'ni ini ni.

¹² Vaa ndijin chi su'va teskua'a ja jin ko kuu ni, kovaa su'va ka kuni ni ja jin ndakaxtnu'u tuku i tnu'u Su'si o a sukan ni ka kaxtnu'u i nuu ni onde xinañu'u ma, te vitna ja ni kuu kii ja ka jini ni tnu'u Su'si o a. Te sukan ka kuu lulu ma ka kuu ni, vaa ka kuni ni ja jin taa i lechi ma-ni jin ko'o ni. Te masu nde ka kuni ni ja jin kaa ni ndeyu, sukan ka kuu ñayii já ni ka tekuka ini i ma.

¹³ Te ndaka ñayii ka jani ini ja lechi ma-ni jin ko'o i ma chi masu nde ka iyo tu'va i ja jin jaku'ni ini i tnu'u Su'si o a ja kaxtnu'u naxe jin ko kuu i ñayii ka sa'a ja va'a ja ndaa ma. Vaa kuenda tnu'u ja lulu-ni ka kuu i ma.

¹⁴ Kovaa ndaka ñayii jaa ndeyu ma chi já ni tekuka ini i, vaa já ni kutu'va i, te já jini i ndasa'a i kuenda na nde a kúu ja va'a ma, ji'in na nde a kúu ja u'vi ma.

6

¹ Chukan kúu ja yo'o ja ni kuu kii-ka ka jini o tnu'u Su'si o a te já ni ka kutu'va o tnu'u ni kaxtnu'u Cristo ma, te vitna jin ko ndi ini o ja jin skua'a-ka o tnu'u vii tnu'u va'a ya ma sukan-va'a jin kua'nu-ka o nuu ya te jin ni'i ini o naxe jin ko sa'a jin ko kuu o. Te máko jin kendoo o ja jin ndakaxtnu'u nuu tna'a o ndimaa tnu'u já ni ka kutu'va o onde xinañu'u ma nuu ni ka kandija o Su'si ma, ja naxe ndakani ndaka'vi ini o ma te máko sa'a-ka o ja u'vi ma ja sa'a ja skenaa o maa o ma, ji'in ja naxe jin kukanu ini o Su'si ma, vaa já ni ka kutu'va o ma te ka kukanu ini o ya a.

² Te máko jin ndakaxtnu'u nuu tna'a-ka o naxe jin kuandute o ma, ji'in naxe jin kakan-ta'vi o nuu Su'si ma te jin sonee o nda'a o siki ñayii ma, ji'in sukan jin ndateku ñayii ma te ndakan Su'si ma kuenda nuu ñayii ma, vaa ndaka já ka jini o a.

³ Te chukan kúu ja na jin ko ndi ini o ja na jin skua'a o ja yii-ka ma, nuna taa maa Su'si ma tnu'u.

⁴ Vaa já ka jini o ja ñayii já ni ka jini i nde a kúu ja va'a nde a kúu ja u'vi ma, te já ni ka kuta'vi i ja vii ja va'a ni wa'a Su'si iya iyo onde andivi ma, te já ni ka kuta'vi i Xtumani Ndios ma,

⁵ te já ni ka kutu'va i tnu'u vii tnu'u va'a Su'si o a, te já ni ka jini i ndaka sukan iyo ja jin ko kuu kivi ki'in o a,

⁶ te nuna jin ndakakayata i nuu nda'a Su'si o a chi masu ka jini o nuna jin kundee o ja jin ndakokuiñi i nuu Su'si o a te jin ndakani jin ndaka'vi ini i. Te nú sukan na jin sa'a i ma, te kuenda tnu'u ja ka yikuu tuku i ka ndakata kaa i Sa'ya Su'si o ma in-ka jichi nuu krusi ma kúu, sukan-va'a xi ma naa kuechi i ma in-ka tuku jichi. Te ja sa'a ka sa'a i ma, ûni ka kasiki ndee i ya.

⁷ Vaa sukan kúu nuu ñu'ú ya, sukan ka kuu o, ja nuna kuun savi ma, te iyo nuu ñu'ú ja nána ndaka ja va'a ja kuu kaa ñayii jitu ma, te ñu'ú yukan chi ni'i i ja va'a ja skuta'vi ña'a Su'si ma.

⁸ Kovaa iyo nuu ñu'ú ja nanimaa tnu iñu nanimaa yi'i ja masu nde kuatniñu o ma nána, te ja iyo tu'va i ja sani te ka'an u'vi Su'si ma ja kuu i, te kayu i, te naa i.

⁹ Te visi sukan iyo ja ka ka'an sa a, kovaa ndijin ja ni ka nduu o sa'ya Su'si o a, kúkanu ini sa ja sukan

kúu ñu'ú nuu kána ndaka ja va'a ma ka kuu ni, na ko ka'an o ja ka iyo ni ichi nuu ndani'i ta'vi o ma.

¹⁰ Vaa Su'si o a chi ndimaa sa'a ndaa ya, te masu ndunaa ya ja ka sa'a ka kuu ni a, sukan ni ka keja'a ni ka kutoo ni ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si o a, te ka jinukuechi ni nuu i ma, te sukan tna ka sa'a ka kuu ni onde vitna.

¹¹ Ja ka kúni sa kúu ja sa'a jin ko kuu ni, te jin ko ndi ini ndi-in ndi-in ni ja jin ko sa'a ni ja vii ja va'a onde jinu ma, sukan-va'a jin ni'i ni ja ka ndetu o ja jin ni'i o ma,

¹² sukan-va'a máko jin kava kuxi ni, su'va jin sa'a ni sukan ni ka yo sa'a tna'a o ma, ja ni ka yo kukanu ini de Su'si ma, te ni ka kanda de, te ni ka ni'i de ja ni skuiso Su'si ma.

¹³ Vaa kivi ni skuiso Su'si ma nuu Abraham ma ja kua'a ya ma chi ni jiña'a ya ja ja maa ya ma te ni'i de ja ni skuiso ya ma, vaa masu na in-ka Su'si, nú masu ja maa in-ni ya kúu.

¹⁴ Sa'a jiña'a ya: “Ja ndaa ndija kúu ja kua'a ja va'a sa'a ña'a sa, te jin koo kua'a xeen sa'ya tata ni”, kúu ya jiña'a ya.

¹⁵ Te ja ni kanda de ja ni yo ndetu de ma, te ni ni'i de ja ni skuiso ya ma.

¹⁶ Kovaa ñayii ma chi ka skuiso i ja maa Su'si ma, te nú sukan ka ka'an i ma chi masu kuu nawa ka'an-ka o, vaa ja ndaa kúu.

¹⁷ Vaa Su'si ma chi ni kuni ya ja kaxtnu'u kaji kaji ya nuu ñayii jin ni'i ja skuta'vi ya i ma. Vaa nawa ni jani ini ya ja kua'a ya ma chi kua'a ya, te masu ndaxsama ya ja jani ini ya ma. Te chukan kúu ja ja maa ya ma, te ni skuiso ya ja kua'a ya ja jin kuta'vi ñayii ma.

¹⁸ Vaa ka iyo uu tnu'u ja ni ka'an Su'si ma, vaa ni skuiso ya ma, te ja maa ya ma, te masu kuu ndasama. Vaa Su'si ma, masu kuu xnda'vi ña'a ya. Te chukan kúu ja yo'o ja ka ndanduku o ja ko koto va'a ña'a ya a te taa ya ja ka ndetu o ma, te ja sukan ni skuiso ya ma, te ka ndani'i o kua'a tnu'u kanu ini.

¹⁹ Te ja ka ndetu o ma kúu ja sa'a ja ka nukuiñi va'a o nuu Su'si o a te ka iyo vii ka iyo va'a anua o a nuu ya a. Sukan kúu in ancla ma ja sunkani va'a i barcu ma, sukan kúu ja ka ndetu o ja ni skuiso Su'si ma. Vaa ja ka ndetu o a kúu ja sa'a ja ûni jin kivi koo o onde yata sa'ma ndakaa nuu ii iyo maa Su'si ma,

²⁰ nuu ni kivi Jesús ma, ja ni ndakune ya ichi jin kivi koo o ma, vaa maa ya ni nduu sutu tátuni nuu ndaka sutu ma, sukan ni yo kuu tee kúu Melquisedec ma ja ni yo kuu de sutu ma.

7

Sukan kúu sutu nani Melquisedec ma, sukan kúu Jesús ma ja kanuu-ka ya sana ndaka-ka sutu ma

¹ Vaa tee kúu Melquisedec ma, suu de kúu rey ñuu Salem ma, te suu de kúu sutu nuu Su'si iya iyo onde sukun ma. Te ni ja'an de ni jan nu tna'a de Abraham ma, nuu ni ndakokuiñi Abraham ma ja ni kundee de nuu ndaka rey ma. Te ni jikan-ta'vi de nuu Su'si ma, ja na skuta'vi ya ja va'a Abraham ma.

² Sani te Abraham ma, ndaka ja ni ni'i de nuu ni ja'an de ma, ni ndakua'a de diezmo de ma nuu tee kúu sutu Melquisedec ma. Te tee kúu Melquisedec ma, ja nani de ma kúni ka'an “rey sa'a ja va'a ja

ndaa”. Te ja kúu de rey ñuu Salem ma kúni ka'an ja suu de kúu rey sa'a ja jin koo mani ñayii ma.

³ Kovaa masu na in jini na in ni yo kuu yuva de na in ni yo kuu si'i de, ni a na in ni yo kuu tna'a de, ni masu na in in jini na kivi ni kâku de na kivi ni ji'i de. Sukan tna kúu Sa'ya Su'si ma ja téku ya te kúu ya sutu ni-kani ni-jika.

⁴ Te vitna, te jín ndasa'a vava'a o kuenda, vaa tee kanuu-ka kúu Melquisedec ma sana Abraham ma, chi vaa ndaka ja ni ni'i Abraham ma, ni ndakua'a de diezmo nuu tee kúu sutu ma.

⁵ Ja ndaa ndija ja ndaka sa'ya tata Leví ma, ni ka kunda'a de ja jin ko kuu de sutu jin kunukuechi nuu Su'si ma, te suu de ka kuu tee ja jin ndunda'a diezmo jin ndakua'a ndaka ñayii ma. Vaa sukan ni tatnuni Moisés ma, visi sa'ya tata Abraham ma ka kuu ndaka i ma.

⁶ Te visi masu sa'ya tata Leví ma kúu Melquisedec ma, kovaa ni jan-ta'vi de diezmo ni wa'a Abraham ma, te visi já iyo ja skuiso Su'si ma ja ni'i Abraham ma, kovaa ni jikan-ta'vi Melquisedec ma nuu Su'si ma ja na skuta'vi ya ja va'a Abraham ma.

⁷ Ja ndaa kúu ja ñayii java'a-ka ma kakan-ta'vi ja va'a nuu Su'si ma ja kuu ñayii lule-ka ma. Sa'a iyo, te masu kuu ka'an o ja ña'a.

⁸ Ja ndaa kúu ja tee ka jan-ta'vi diezmo ma ja ka kuu de sa'ya tata Leví ma chi ñayii jin kúu ka kuu tna de. Kovaa ká'an tnu'u Su'si o a ja iyo in sutu téku ni-kani ni-jika ja nani de Melquisedec.

⁹ Na ko ka'an o ja sutu ka kuu sa'ya tata Leví ma, kuenda tnu'u ja ni ka ndakua'a tna de diezmo de ma nuu sutu kúu Melquisedec ma kúu, nuu ni ndakua'a Abraham ma diezmo de ma nuu

Melquisedec ma.

¹⁰ Vaa nuu ni ka ndatna'a Melquisedec ma ji'in Abraham ma chi Abraham ma, já iyo de ja ko kuu de yuva sa'ya tata Leví ma.

¹¹ Te ñayii ka iyo ñuu Israel ma ni ka kuta'vi tnu'u ni tatnuni Moisés ma, ja ni ka ndaka'an sutu ka kuu sa'ya tata Leví ma. Te nute tee ya'a, ni ka kundee de ja jin koo va'a jin koo vii ñayii ma nuu Su'si ma chi masu nde jiniñu'u ja kenda in-ka sutu ja chindee ya ñayii ma ja na jin koo va'a i nuu Su'si ma. Te iya ya'a, masu sukan ni yo kuu Aarón ma ni yo kuu ya, su'va sukan kúu Melquisedec ma kúu ya.

¹² Kovaa ja ni ndasama na in ko kuu sutu a, te ni kenda in-ka tnu'u núkuiñi nuu tniñu tnu'u ni kaxtnu'u Moisés ma.

¹³ Vaa sukan ká'an tnu'u ndee nuu tutu Su'si o a, ja Iya Tátnuni ma chi masu nde ni kee ya ne'un sa'ya tata Leví ma chi ne'un sa'ya tata tee kúu Judá ma ni kee ya, ja ka kuu de in jichi ñayii ma ja masu nama uun ni kee in sutu ja kunukuechi de nuu Su'si ma.

¹⁴ Vaa ka jini o ja iya tátnuni nuu o a chi ni kee ya ne'un sa'ya tata Judá ma, te in jichi ñayii yukan masu nama uun ni ka'an kuiti Moisés ma ja yukan kee in sutu kunukuechi nuu Su'si ma.

¹⁵ Te sa'a, te ka jini ndandaa o ja já ni kenda in sutu jaa ja kuu ya sukan ni yo kuu sutu nani Melquisedec ma.

¹⁶ Te tnu'u ni tatnuni Moisés ma káxtnu'u naxe ko kuu tee ko kuu sutu ma. Kovaa masu sukan ni kenda Jesús ma, chi iya ya'a chi iyo tnu'u ndee tnu'u ndatnu ya ja koteku ya te masu kúu ya, te chukan kúu ja ni nduu ya sutu va'a-ka nuu Su'si ma.

17 Vaa sa'a ká'an ja kuu ya ma:

“Maa ro kúu sutu ni-kani ni-jika,
sukan ni yo kuu tee kúu Melquisedec ma,
ja ni yo kuu de sutu ma.”

Sa'a ni jiña'a Su'si ma nuu Sa'ya maa ya ma.

18 Chukan kúu ja sukan ni tatnuni Moisés ma másu jin kuatniñu-ka o, vaa nda'vi xeen ni yo kuu, te masu nde jiniñu'u-ka,

19 vaa masu nde ni chindee ña'a i ja jin koo va'a-ka ñayii ma nuu Su'si ma, te vitna já ni nukuiñi in tnu'u va'a-ka, te iyo tnu'u kanu ini ja jin koo va'a o nuu Su'si o ma, te chukan kúu ja jin koo o jin tu'va-ka o ya.

20 Te nuu ni nduu Jesús ma sutu ma, te sa'a ni skuiso Su'si ma ja suu ya ko kuu sutu ni-kani ni-jika.

21 Kovaa nuu ndaka-ka sutu ma, nuu ni ka nduu de sutu ma chi masu nama uun ni skuiso Su'si ma ja ni-kani ni-jika jin ko kuu de sutu. Kovaa Jesús iya tátnuni nuu o a, nuu ni nduu ya sutu ma, te ni skuiso Su'si ma ja ni-kani ni-jika ko kuu ya sutu, te sa'a ndee nuu tnu'u Su'si ma:

Vaa maa Iya Tátnuni ma ni skuiso,
te masu ndakani ini ya,

te sa'a ká'an ya:

“Maa ro kúu sutu ni-kani ni-jika,
sukan ni yo kuu tee kúu Melquisedec ma,
ja ni yo kuu de sutu ma”,

kúu ya jiña'a ya nuu Jesús ma.

22 Te chukan kúu ja Jesús ma kúu iya sa'a ja kuu jin kukanu ini-ka o tnu'u vava'a ká'an Su'si ma, ja naxe jin koo va'a o nuu ya ma.

²³ Te tee ni ka yo kuu sutu ma chi kua'a xeen de ni yo kuu, kuechi ja ni ka yo ji'i, ni ka yo ji'i de ma, te in-ka de ni yo nukuiñi nuu tniñu de ma.

²⁴ Kovaa Jesús ma chi ni-kani ni-jika kúu ya sutu, vaa masu na in kuu ko kuu sutu nuu tniñu ya a.

²⁵ Chukan kúu ja ni-kani ni-jika sa'a ya ja jin ndani'i ta'vi ñayii ka kandija i ya ma te ka jan tu'va i nuu Su'si ma. Vaa maa ya chi téku ya ni-kani ni-jika, te ndimaa jikan-ta'vi ya ja jin kuu i.

²⁶ Te Jesús ma kúu sutu tátununi nuu ndaka-ka sutu ni ka iyo ma, te iya ya'a kúu iya ka jiniñu'u ndaka o ma. Vaa ni-in ja u'vi masu sa'a ya, vaa masu nde játna ini ya ja ko sa'a ya ja u'vi ma, te masu nde ndiso kuechi ya, te masu iyo ya ji'in ñayii ka ndiso kuechi ma, vaa sukun-ka iyo ya sana andivi a.

²⁷ Vaa iya ya'a, masu nde jiniñu'u ja ndi-kivi ndi-kivi ndakua'a ya nuu Su'si ma in kiti ja kuechi maa ya ma te sana ndakua'a ya ja kuu kuechi ñayii ñuu ya ma, sukan ni ka yo sa'a ndaka-ka sutu ma. Kovaa maa ya chi in-ni jichi ni ndo'o ni neni ya, ni chunaa ya nuu tniñu ndaka o, te masu nde jiniñu'u ja nuu-ni nuu-ni ndachunaa-ka ya ja jin ko kuu ñayii ma.

²⁸ Kovaa tnu'u ni tatnuni Su'si ma nuu Moisés ma, sa'a ká'an, ja in tee ñuu ya ma ko kuu sutu ma. Kovaa kuee-ka, te ni kenda tnu'u ni skuiso Su'si ma, ja Sa'ya maa Su'si ma ko kuu sutu ma, te maa ya chindee ña'a ni-kani ni-jika, sukan-va'a jin koo va'a o nuu Su'si ma.

8

Jesús ma kúu iya ni kaxtnu'u in tnu'u jaa sukan

jin koo va'a o nuu Su'si ma

¹ Te vitna chi ja kanuu xeen kúu ja ka ka'an o a, vaa ka neva'a o sutu tátnuni nuu ndaka-ka sutu ma, te maa ya ni nukoo xiñi kua'a nuu núkoo Su'si ma, iya iyo jayiñu'u onde andivi ma.

² Te maa ya kúu iya ndakua'a nuu Su'si ma ndaka ja va'a ja vii ka ndakua'a ñayii ma nuu ya ma, iya iyo ini veñu'u ii ni sa'a maa ya ja kúu ya Iya Tátnuni ma, tna'a ja masu ni ka sa'a ñayii ma.

³ Vaa já ka jini o na tniñu ka sa'a ndaka sutu ma, vaa suu de ka ndakua'a nuu Su'si ma ja ka yinda'a ñayii ma ja jin ndakua'a i nuu ya ma, te jin ka'mi de kiti ka yinda'a i ma nuu Su'si ma, te chukan kúu ja Jesucristo ma chi jiniñu'u ja koo nawa ndakua'a ya nuu Su'si ma.

⁴ Vaa nute iyo ya ñuu ñayivi a chi ni masu kuu ko kuu ya sutu, vaa ka iyo kua'a-ka sutu ka ndakua'a nuu Su'si ma ja ka yinda'a ñayii ma sukan ká'an tnu'u ni tatnuni Moisés ma.

⁵ Vaa tee ya'a chi ka ndane'e-ni de sukan kúu onde andivi ma. Vaa sa'a ni kaxtnu'u Su'si ma nuu Moisés ma, nuu sani te sa'a de ve'e ii nuu koo Su'si ma. Te sa'a ni jiña'a ya: “Konde'ya va'a ni, te sa'a ni ndaka sukan ni kaxtnu'u sa onde yuku ma.”

⁶ Kovaa vitna, te maa Jesús ma kúu iya kaxtnu'u in tnu'u va'a-ka ja naxe jin koo va'a o nuu Su'si ma, te suu ya kúu sutu jinukuechi va'a-ka, vaa ja maa ya, te iyo kua'a-ka ja jin ni'i o ja ni skuiso Su'si ma.

⁷ Nute ni kundee tnu'u ni tatnuni Moisés ma ja jin koo va'a ñayii ma nuu Su'si ma chi ja ndaa kúu ja másu ndí ini Su'si ma ja kaxtnu'u ya in-ka tnu'u ja sa'a ja jin koo va'a-ka o nuu ya ma.

8 Kovaa ni jini ya ja ni-in ñayii ma sa'a sukan ni tatnuni ya ma. Chukan kúu ja ni ka'an ya:

Sa'a ká'an sa ja kúu sa Iya Tátnuni a,
 ja kenda kivi ja sunkani sa in-ka tnu'u jaa
 ja sa'a ja jin koo va'a ñayii ñuu Israel ya,
 ji'in ñayii ñuu Judea ma, nuu sa.

9 Te tnu'u jaa ya'a chi masu ko kuu i sukan ni yo
 kuu tnu'u ni kaxtnu'u sa onde xi'na-ka ma
 nuu yuva ni tee jana'a ma,

ja ni ndatnii sa nda'a de ma
 te ni ndene'e sa de ñuu Egipto ma.

Vaa masu nde ni ka yo ndikin de tnu'u ni tatnuni
 sa ma,

te chukan kúu ja ni xndoo sa de.

Sa'a ká'an sa ja kúu sa Iya Tátnuni a.

10 Chukan kúu ja nuna jinu kivi yukan ma,
 te tnu'u ká'an sa ya, sukan sa'a sa ji'in ñayii ñuu
 Israel ma.

Sa'a ká'an sa ja kúu sa Iya Tátnuni a.

Te chunee sa tnu'u tátnuni sa a janitnuni i ma,
 te ini anua i ma tee sa tnu'u tátnuni sa,

te maa sa ko kuu Su'si jin ndachiñu'u i ma,
 te ndaka maa i ko kuu ñuu maa sa.

11 Te ñatuu na nde i ndakaxtnu'u nuu tna'a i ma ja
 na jin kuni i na in kúu sa,

vaa ndaka i jin kuni na in kúu sa,
 onde suchi luluu ma, onde ñayii java'a-ka ma,
 vaa ndaka i jin kuni ña'a.

12 Vaa kunda'vi ini sa i,
 te sakanu ini sa ndaka ja u'vi ni ka yo sa'a, ni
 ka yo kuu i ma,

te ni masu ko ndaka'án kuiti sa kuechi i ma,
 kúu ya ká'an ya.

¹³ Nú tnu'u jaa kúu tnu'u ni kaxtnu'u ya a chi tnu'u jana'a kúu tnu'u ni kaxtnu'u ya xinañu'u-ka ma. Te tnu'u jana'a ma chi sani te skenaa i tnu'u ndee tnu'u ndatnu i ma, vaa tnu'u jana'a xeen kúu i.

9

¹ Te já ka jini o ja kivi nuu ni tatnuni Su'si o ma onde xinañu'u ma naxe jin koo va'a o nuu ya ma, te ni kaxtnu'u ya naxe jin ndachiñu'u o ya ma, te suni ni kaxtnu'u ya naxe koo ini veñu'u ni ka sa'a i ñuu ñayivi a.

² Vaa sa'a ni ka sa'a i veñu'u yukan ma: Iyo nuu kivi kunu o ma-ni, te nani i nuu ii, te ka nukuiñi candileru ma, ji'in mesa nuu ka yoxtnee xtatila ni ka yo ndakua'a i Su'si ma.

³ Te ndakaa in sa'ma ñume'nu sasava ma, sukan-va'a ñatuu na in kuu kivi nuu ii xen-xeen ma.

⁴ Te yukan iyo in nuu ni ka yo ja'mi i ja jáxiko asi ma nuu Su'si ma, te nanimaa oro kúu i. Te yukan yinee tna arca nuu ni yo ka'an Su'si ma. Te nanimaa oro kúu yika i ma, te yutnu kúu ini i ma, te ini i ma ñunee in tija'an nanimaa oro kúu, te ñu'u maná ni wa'a Su'si ma ja ni ka jaa ñayii ma nuu ni ka iyo i nuu ñatuu kuiti nawa iyo ma. Te suni ñunee tna yutnu kúu bastón ni yo yinda'a Aarón ma te ni nana nda'a kuii tnu, te suni yukan tna ka ñunee yuu ni tee Su'si ma ja ni tatnuni ya nuu ñayii ma.

⁵ Te siki arca ma ka yoxtnee uu ángel ka nani querubín ma, te sukan ka kaxtnu'u i jayiñu'u Su'si ma. Vaa ndijin ángel ma, ni ka yo chisa'vi i arca ma. Te ndaka ja kúni ka'an sukan iyo ma, masu kuu jin ka'an o ndaka vitnañu'ni-ni.

⁶ Te nuu jâ ni jinu ni ka jinkuiñi ndaka sukan ni tatnuni ya ma ja koo ve'e ya ma, te nuu-ni nuu-ni ka kivi koo sutu ma nuu kivi o xinañu'u ma, sukan-va'a jin ndachiñu'u de Su'si ma.

⁷ Kovaa nuu ii xen-xeen-ka ma, maa in-ni sutu tátnuni nuu ndaka-ka sutu ma kivi in jichi-ni ja in kuiya. Te ora kivi de ma, jiniñu'u ja kinda'a de niñi kiti ma, te xsiava de nuu ii xen-xeen ma, sukan-va'a sakanu ini Su'si ma kuechi de ma, ji'in kuechi ñayii ñuu ya ma, tna'a kuechi ni ka yo kuu sanaa te ni ka yo sa'a i ma.

⁸ Sa'a, te káxtnu'u Xtumani Ndios ma ja nani iyo-ka nuu kivi o xinañu'u ma chi ichi nuu kivi o nuu ii xen-xeen ma chi ñatuu ndanune-ka ja jin kivi koo o nkuu.

⁹ Ndaka sukan ni yo kuu ve'e Su'si ma káxtnu'u sukan kúu vitna. Vaa ndaka ñayii ka jinukuechi nuu Su'si ma sa'a, te ka ndakua'a i ndaka kiti ji'in ndatniñu ka yinda'a ka yija'a i ka kenda koo i nuu Su'si ma, kovaa masu kuu jin ndasava'a ndaka chukan janitnuni i ma.

¹⁰ Vaa ka jini o ja ndaka ja ka sa'a ñayii ma kúu ja jin kaa jin ko'o i ma-ni, ji'in naxe jin ndasavii jin ndasandoo i yikikuñu i ma-ni kúu, te ndaka cha'a ka ndanuu ja jin ko sa'a i ma onde ni kenda kivi ja ni ndaxsama Su'si ma ndaka sukan jin ko sa'a jin ko kuu i ma.

¹¹ Te chukan kúu ja vitna ja ni kenda Cristo o a ja kúu ya sutu tátnuni nuu ndaka-ka sutu ma, ji'in nuu ndaka ja va'a kenda kivi ki'in o a, te jinukuechi ya nuu Su'si ma ini veñu'u ka'nu ini veñu'u va'a iyo onde andivi ma, tna'a ja masu ni ka sa'a ñayii ma, veñu'u ja masu iyo ñuu ñayivi ya'a.

¹² Te niñi yinda'a ya ma, masu niñi ndixi'yu xi niñi xndiki jaa kúu chi niñi maa ya ma kúu. Te in jichi-ni ni kivi ya nuu ii xen-xeen ma, te ni kundee ya ja ni ka ndayaa o nuu ja u'vi ma te maa ya koo ji'in o ni-kani ni-jika.

¹³ Vaa ja ndaa kúu ja niñi xndiki ma, ji'in niñi ndixi'yu ma, ji'in yaa ni kendoo ja ni ka ja'mi i in serra ma te jin chi'i ñayii ma chi ni ka yo nduvii yikikuñu i ma, vaa sukan ni tatnuni ya nuu Moisés ma.

¹⁴ Te nú sukan ni yo kuu ma, kovaa ja va'a xeen-ka kúu niñi Cristo o a ja ndásavii ndásandaa i janitnuni o a, te máko jin ko sa'a-ka o ja u'vi ni ka yo sa'a, ni ka yo kuu o ma, tna'a ja sa'a ja jin skenaa o anua o ma nkuu ma, te vitna máko jin ku'un-ka ini o, sukan-va'a jín kunukuechi o nuu Su'si iya téku a. Vaa jín kona'a o ja maa Xtumani Ndios iya iyo ni-kani ni-jika ma, te ni kundee ini Cristo o a ja ni ndo'o ni neni ya nuu tniñu o ma, visi ñatuu na kuechi ndiso ya ma. Te onde sukan saa ni sakanu ini Su'si ma kuechi o ma.

¹⁵ Te chukan kúu ja Jesucristo ma kúu iya ni kaxtnu'u tnu'u jaa ya'a, te ja ni ji'i ya ma, te ni ka kaku o ja ma jin ndachunaa o ndaka kuechi ni ka yo sa'a, ni ka yo kuu o ma, tna'a ja ni tatnuni ya onde xinañu'u ma ja masu ko jin ko sa'a o ma. Te vitna, ndaka o ja já ni ndakana ña'a ya ma chi jin ndani'i ta'vi o, te jin koteku o ni-kani ni-jika, vaa sukan já ni skuiso ya ma.

¹⁶ Vaa ka jini o ja nuu iyo in tutu ká'an ja iyo in ja ni skuta'vi ñayii ma in-ka ñayii ma chi jiniñu'u ja onde kúu ñayii ni skuiso sukan ma, sana ko kuu kuenda ñayii ni kuta'vi ma.

17 Vaa nuu iyo in tutu ká'an sukan ma te ni ji'i ñayii ni skuiso ma chi já ni nduu kuenda ñayii ni kuta'vi ma. Kovaa nú téku-ka ñayii ni skuiso ma chi ña'a.

18 Chukan kúu ja tnu'u ni kaxtnu'u Su'si ma onde xinañu'u ma ja sukan jin koo va'a o nuu ya ma chi onde ni jati niñi ya ma, sana ni keja'a tnu'u ni kaxtnu'u Su'si ma ni satniñu i ini anua o a.

19 Vaa nuu ni jinu ni kaxtnu'u Moisés ma ndaka sukan ni tatnuni Su'si ma ja jin ko sa'a ñayii ñuu ya ma, sani te ni ke'en de niñi xndiki jaa ma ji'in niñi ndixi'yu ma ji'in ndute, te ni sakanuu de. Te ni ke'en de ixi ndikachi ma ixi vivii kua'a ma, te ni chitnii de in tnu hisopo ma, sani te ni chunee de nuu ñu'u niñi ma ji'in ndute ma, te ni chiso de siki nuu ndee tnu'u ni tatnuni ya ma, te ûni sukan ni chiso de siki ndaka ñayii ma.

20 Te sa'a ni jiña'a de nuu ñayii ma: “Niñi ya'a kúu seña ja vitna ni keja'a tnu'u ni kaxtnu'u Su'si ma ja sukan jin koo va'a o nuu ya a.”

21 Te suni ni chiso de siki veñu'u ma ji'in siki ndaka ndatniñu jin kuatniñu de ja jin kunukuechi de nuu Su'si ma.

22 Sukan ká'an tnu'u ni yo kaxtnu'u Moisés ma ja nú masu kati niñi ma, chi masu nawa nduvii ndundoo. Te chukan kuu ja nú masu kati niñi ma chi masu sakanu ini Su'si ma ni-in kuechi ñayii ma.

23 Te chukan kúu ja jiniñu'u ja onde jin nduvii jin ndundoo ndaka ndatniñu ka jatniñu sutu ma ja ka jinukuechi de nuu Su'si ma ini veñu'u ii iyo ñuu ñayivi ya, vaa ka kuu i seña ja sukan iyo onde andivi ma, te jiniñu'u ja jin nduvii i sukan ni tatnuni Moisés ma. Kovaa maa ndatniñu ka iyo nuu Su'si ma onde andivi ma chi jiniñu'u ja niñi

va'a-ka kuatniñu Cristo o ma ja kúu ya sutu ma sukan-va'a jin nduvii i ma, sana sukan ni ka yo sa'a sutu ñuu ñayivi a.

²⁴ Vaa Cristo ma chi masu nde ni kivi ya ini veñu'u iyo ñuu ñayivi ya, tna'a ja ni ka sa'a ñayii ma-ni. Vaa chukan chi in seña-ni kúu i, te onde andivi ma iyo in ja ndandaa, te onde yukan nuu iyo Su'si ma ni kivi Cristo ma, sukan-va'a kakan-ta'vi ya nuu Su'si ma ja jin kuu o.

²⁵ Te masu ni kivi ya kua'a xeen jichi sukan ka sa'a sutu ka tatnuni nuu sutu ma, ja ni ka yo kivi koo de kua'a xeen jichi ma, ka yinda'a de niñi ndeva'a-ni kiti ma, te saa ka kivi koo de in jichi ja in kuiya ma nuu ii xen-xeen-ka ma.

²⁶ Vaa nute sukan ka sa'a sutu ma iyo ja sa'a Cristo o a chi jiniñu'u ja kua'a xeen jichi ndo'o neni ya ma onde kii ni keja'a ñuu ñayivi a te onde vitna a. Kovaa vitna ja iyo yatni ja ndi'i ñuu ñayivi a chi ni kivi ya in jichi-ni ja ni ndakua'a ya maa ya nuu Su'si ma, sukan-va'a xnaa ya ndaka ja u'vi ka sa'a ñayii ma.

²⁷ Vaa yo'o ja ka kuu o ñayii a chi iyo ja jin kúu o in jichi, te ndakan Su'si ma kuenda nuu o nawa ni ka yo sa'a ni ka yo kuu o ma.

²⁸ Te suni sukan Cristo ma chi in jichi-ni ni ndo'o ni neni ya, sukan-va'a xnaa ya kuechi kua'a ñayii ma. Te ndii ya in-ka jichi, kovaa kivi yukan chi masu ndo'o neni-ka ya ja jin naa kuechi ñayii ma, su'va kii ya ja ndaxtutu ya ñayii ni ka kukanu ini i ya ma te ka ndetu i ya ja na jin ndani'i ta'vi i ma.

10

¹ Vaa tnu'u ni tatnuni Moisés ma káxtnu'u ja

sukan ko kuu ja kenda kuee-ka ma, te masu maa tna'a ja iyo ja kenda ma kúu chi kuenda tnu'u ja in kati kuanda'vi-ni kúu i. Te chukan kúu ja masu nawa ni kuu sa'a i ja na jin nduvii jin nduva'a ñayii ni ka jan tu'va nuu Su'si ma, visi ka yinda'a i ja jin ndakua'a i nuu Su'si ma ndi-kuiya ndi-kuiya ma.

² Nute ni kuu jin nduvii jin nduva'a ñayii ma chi masu jin kuiso kuechi-ka i ma, te masu jiniñu'u ja jin ndakua'a-ka i ndaka sukan nuu Su'si ma. Nute já ni ka nduvii i in jichi-ni ma chi masu jin ko ndi ini-ka i kuechi ka ndiso i ma.

³ Kovaa ndaka ja ni ka yo ndakua'a i nuu Su'si ma ndi-kuiya ndi-kuiya ma chi ja ka ndaka'án i ndaka kuechi ka sa'a i ma kúu.

⁴ Ja ndaa kúu ja niñi xndiki ma ji'in niñi ndixi'yu ma chi masu kuu jin xnaa i kuechi ñayii ma.

⁵ Te chukan kúu ja nuu ni kenda Cristo ma ñuu ñayivi a, te sa'a ni jiña'a ya Su'si ma:

Ndaka kiti ka yinda'a ñayii ma ja ka ndataa i nuu ni ma,
 ji'in ndaka ndatniñu ka ndataa i ma,
 masu nde ni jatna ini-ka ni,
 te chukan kúu ja ni sa'a ni ja ni kii ñayivi sa ñuu ñayivi a.

⁶ Ndaka kiti ka ja'mi i nuu ni ma sukan-va'a jin naa kuechi i ma,
 masu nde ni jatna ini-ka ni.

⁷ Chukan kúu ja ni ka'an sa:

“Ya'a vee sa nuu ni, Su'si, sukan-va'a sa'a sa sukan jatna ini ni ma,
 vaa sukan ndee nuu tutu ká'an tnu'u maa ni ma ja kuu sa.”

⁸ Te sa'a ká'an xinañu'u ma: “Ndaka kiti ka yinda'a i ja jin ndataa i nuu ni ma, ji'in ndaka ndatniñu ma, te ka ja'mi i nuu ni ma sukan-va'a jin naa kuechi i ma, masu nde ni jatna ini-ka ni.” Kovaa ndaka cha'a ni ka yo sa'a i, vaa sukan ká'an tnu'u ni tatnuni Su'si ma nuu Moisés ma ja na tatnuni de nuu ñayii ma.

⁹ Te sa'a ká'an ja ku-uu ma: “Ya'a vee sa nuu ni, Su'si, sukan-va'a sa'a sa sukan játna ini ni ma.” Sa'a ni jiña'a Cristo o ma. Te sukan ni xtandiyo Jesús ma ja xinañu'u ma, te ni sunkani ya ja ku-uu ma.

¹⁰ Te ja sukan ni sa'a Jesús ma sukan játna ini Su'si ma, te ni ka nduvii, ni ka ndundoo o a. Vaa in jichi-ni ni ndo'o ni neni Jesucristo ma nuu tniñu o a, te masu jiniñu'u ja nuu-ni nuu-ni-ka ndo'o neni ya.

¹¹ Te ja ndaa kúu ja sutu ma, ndi-kivi ndi-kivi ka ndakua'a de kiti ka yinda'a ñayii ma nuu Su'si ma, sukan-va'a jin naa kuechi i ma. Kovaa masu ni ka kundee ndaka chukan ja jin naa kuechi ñayii ma.

¹² Kovaa Cristo o a chi in jichi-ni ni ndo'o ni neni ya nuu krusi ma, sukan-va'a kuu naa kuechi ñayii ma ni-kani ni-jika. Sani te ni nukoo ya xiñi kua'a Su'si ma.

¹³ Te onde yukan ndetu ya ja ndaka ñayii ñatuu ka kunimani nuu ya ma, jin kendoo i chii ja'a ya ma.

¹⁴ Vaa ja in jichi-ni ni ndo'o ni neni ya nuu krusi ma, te ni sa'a ya ja ni ka nduvii, ni ka nduva'a ndaka kuiti ñayii ni ka ndusiin i nuu ja u'vi ma.

¹⁵ Te sukan ndáka'an tna Xtumani Ndios ma, vaa xinañu'u-ka ká'an ya:

¹⁶ Nuna jinu kivi yukan ma, te tnu'u ká'an sa ya, sukan sa'a sa ji'in ñayii ñuu Israel ma.

Sa'a ká'an sa ja kuu sa Iya Tát'nuni a.

Te chunee sa tnu'u tát'nuni sa a janit'nuni i ma,
te ini anua i ma tee sa tnu'u tát'nuni sa a.

¹⁷ Te sa'a ni ka'an tna ya:

Te ni masu ko ndaka'án kuiti sa kuechi i ma,
kúu ya ká'an ya.

¹⁸ Te chukan kúu ja masu jiniñu'u ja nawa ndakua'a-ka i nuu Su'si ma ja naa kuechi i ma, vaa maa Cristo o ma já ni chunaa.

Ūni jín kukanu ini o Jesucristo ma, te má jin ndakakayata o

¹⁹ Chukan kúu ja ndaka ni ja ni ka nduu ni sa'ya Su'si o a, te ja maa niñi Jesucristo ma, te nune ja kuu jin kivi koo o nuu ii xen-xeen ma.

²⁰ Vaa ja ni ndo'o ni neni ya ma, te ni ndanune nuu ii xen-xeen ma, nuu ni ndata sasava sa'ma ndakaa ma, te ni ndanune in ichi jaa ja kuu jin kivi koo o, sukan-va'a jin koteku o ni-kani ni-jika.

²¹ Te vaa já ka neva'a o in sutu jinukuechi vava'a ve'e Su'si ma,

²² te chukan kúu ja ni-yu'u ni-ini o jín koo o jín tu'va o Su'si ma, te ūni jín kukanu ini vava'a o ya, te jín ndasa'a vivii o ini anua o a, te máko jin kani ya'a jin kani yukan-ka ini o. Vaa yikikuñu o a, já ni ka nduvii, ni ka ndundoo i, vaa maa ya ni ndakate ña'a ji'in ndute vivii ma, te má jin ndasa'a-ka o ja u'vi ma.

²³ Jín konukuiñi vava'a o nuu Su'si ma, te máko jin kani uu jin kani uni ini o kuiti ja jin ni'i o ja ka ndetu o a xi ña'a. Vaa Su'si ma chi ja ni skuiso ya nuu o a chi sa'a ya.

24 Jín nduku o naxe jin chindee tna'a o ja kuu jin kutoo tna'a o ma, te sukan, te jin sa'a-ka o ja va'a ma.

25 Máko jin ndunaa o ja jin ndatna'a o ja jin ndachiñu'u o Su'si o a, sukan ka kuu jaku-ka tna'a o ma ja ka ndunaa i ma. Su'va jín ko ndi ini o ja jin ndaka'an-so'o nuu tna'a-ka o, vitna ja ka jini o ja ve kuyatni kivi ndenda Jesucristo ma.

26 Chi vaa nuna jin ndakuiso kuechi ñukuun-ka maa o ma, vitna ja já ni ka jini o ja ndaa a, masu nawa iyo-ka ja kuu jin ndakua'a o nuu Su'si ma ja naa kuechi ni ka sa'a o ma.

27 Su'va in nuu kini ndetu ña'a ja ki'in o ndachunaa o kuechi o ma. Te in nuu káyu kóko iyo ja kun-nee ñayii ñatuu kúnimani nuu Su'si ma.

28 Vaa nú na in sa'a ja u'vi ma te ñatuu kandija i sukan ni tatnuni Moisés ma te uu xi uni ñayii ni ka jini sukan sa'a i ma chi ñayii yukan chi ûni kûu i, te masu na in ka'nu ndee-ka.

29 ¿Te naxe ka jani ini ni? ¿Masu iyo ja ndo'o xen-xeen-ka ñayii ñatuu kandija ja ká'an Sa'ya Su'si ma? Te nú sukan kúu i ma chi kuenda tnu'u ja ni jiñu ndoso i ya, vaa sa'a i tnu'u ja masu nde jiniñu'u niñi ni jati ya ma, te vitna ja onde chukan, saa ni kuu ni ka nduvii, ni ka ndundoo o nuu Su'si ma. Te nú sukan kúu i ma chi kuenda tnu'u ja ká'an ndeva'a i ja kuu Xtumani Ndios ma, vaa ñatuu kandija i ma, te vitna ja maa ya ni kunda'vi ini ña'a ma.

30 Kovaa ka jini o ja Su'si ma, sa'a ni ka'an ya: “Maa sa sa'a ja jin ndo'o jin neni i, te sukan ndachunaa sa ja ka sa'a ka kuu ña'a i a.” Te suni sa'a ni ka'an tna ya: “Iya Tátununi a, ndakan ya kuenda nuu ñayii kúu ñuu ya ma.”

31 Îyo xeen ko kuu kivi ndenda o nuu nda'a Su'si iya téku ma, nú ma sa'a o sukan kúni ya ma.

32 Jin ndaka'án ni onde kivi vee o ma, nuu ku-jaa-ni ja ni ka ndani'i ni tnu'u ndaa Su'si o a. Te ni ka ndo'o, ni ka neni ni, kovaa ni ka kundee ni nuu tnundo'o yukan ma.

33 Vaa jaku ni chi ni ka sa'a ndeva'a ña'a i, te ni ka ka'an ndeva'a i nuu ni nuu ka iyo kua'a ñayii ma. Te jaku-ka ni chi ni ka yo kuxii ini ni ja ni ka yo ndo'o tna'a ni ma, vaa kuenda tnu'u ja maa ni ka ndo'o ma.

34 Te ni ka yo kunda'vi ini ni tna'a ni ka yinee vekaa ma, te nuu ni ka yo xtandee i nawa ka neva'a ni ma, masu nde ni ka yo kuxii ini ni ma. Vaa ka jini ni ja onde andivi ma iyo in ja va'a-ka ja jin kuta'vi ni, in ja masu ndi'i.

35 Chukan kúu ja ndimaa jin kukanu ini ni Su'si ma, vaa kua'a xeen ja ndataa ya ma.

36 Kovaa jiniñu'u ja kava kuee ini o, sukan-va'a kuu sa'a o sukan játna ini Su'si ma te ni'i o ja ni skuiso ya ja taa ya ma.

37 Vaa masu kua'a-ka-ni kivi, te kenda iya iyo ja kii ya ma,
te masu kukuee-ka ya.

38 Ñayii sa'a ja va'a ja ndaa ma chi suu i koteku ni-kani ni-jika,
vaa kúkanu ini i ja kúu sa Su'si i.

Kovaa nuna ndakakayata i,
te masu jatna ini sa ja sukan sa'a i ma.
Sa'a ká'an ya.

39 Chukan kúu ja yo'o chi masu ñayii jin ndakakayata ja jin skenaa i maa i ka kuu o. Su'va

yo'o chi ñayii ka kukanu ini Su'si ma ka kuu o, sukan-va'a ma jin skenaa o anua o a.

11

Ja kúkanu ini o Su'si ma kúu ja ûni kúkanu ini o ja ni'i o in ja ñatuu nde'ya o ma

¹ Ja ka kukanu ini o Su'si ma kúu ja jin ni'i o ja ka ndetu o a. Vaa ka kandija o visi ñatuu nde ka nde'ya o tna'a ja jin ni'i o ma, kovaa iyo ndija in ja va'a ndetu ña'a.

² Vaa tna'a o ñayii jana'a ma chi ni ka yo kukanu ini i ja jin ni'i i ja va'a ma. Chukan kúu ja ni ka yo kandija i Su'si ma, te ni ka'an ya ja ñayii ka sa'a ja va'a ja ndaa ka kuu i.

³ Vaa ka kukanu ini o Su'si ma ja maa ya ni sa'a ñuu ñayivi a, ji'in ndaka ja ka iyo a. Te nuu ni ka kuva'a ndaka a chi masu nawa ni jatniñu ya. Ja ni sa'a ya ma kúu ja ni ka'an ya-ni, sani te ni ka kuva'a ndaka ja ka nde'ya o a.

⁴ Te suchi ni yo kuu Abel ma chi ja kukanu ini i Su'si ma, chukan kúu ja ja va'a-ka ni ndakua'a i nuu Su'si ma sana ja ni ndakua'a ñani i Caín ma. Te ja ni sa'a i sukan ma, te ni ka'an Su'si ma ja in ñayii sa'a ja va'a ja ndaa kúu i. Te visi já ni ji'i i ma, kovaa ja ni sa'a ni kuu i ma chi ndaka'an Su'si ma nuu yo'o vitna ja sukan ni kukanu ini i ya ma.

⁵ Te tee ni yo kuu Enoc ma, ja ni yo kukanu ini de Su'si ma, chukan kúu ja ni ki ndi kueka teku ya de, vaa masu nde ni ji'i de. Te masu nde ni ka ndani'i ña'a tna'a de ma. Kovaa nuu ni iyo de ñuu ñayivi a chi ni ka yo jini ña'a ñayii ma ja ni yo sa'a de sukan ni yo jatna ini Su'si ma.

⁶ Vaa nú masu kúkanu ini o Su'si ma chi masu játna ini ya ja sukan sa'a o ma. Vaa nú na in kúni ja jin tu'va i Su'si ma chi jiniñu'u ja kandija i ja iyo Su'si ma te suu ya yinda'a ja skuta'vi ya ndaka ñayii jin ndanduku i ya ma.

⁷ Vaa tee ni yo kuu Noé ma chi nuu ni xtu'va ña'a Su'si ma ja ko kuu tna'a ja ñatuu kuni-ka de ma, te ni ndi ini de ja sukan ko kuu ja ni jiña'a Su'si ma. Chukan kúu ja ni-yu'u ni-ini de ni sa'a de arca ma, sukan-va'a jin kaku de ji'in sa'ya de ma, ji'in ñasi'i de ma, ji'in janu de ma. Te ni yo kandija de Su'si ma, te ndaka-ka ñayii ma, ni iyo ja jin kandija tna i Su'si ma, kovaa ñatuu ni ka sa'a i sukan ma. Chukan kúu ja kuiti ni ka chunaa maa i kuechi i ma. Kovaa Noé ma, ja ni kukanu ini de Su'si ma, chukan kúu ja ni nduu de tee sa'a ja va'a ja ndaa nuu ya ma.

⁸ Vaa ja ni kukanu ini Abraham ma Su'si ma kúu ja ni kandija de, nuu ni kana ña'a ya ma te jiña'a ya ja na kee de te ki'in de ma, vaa iyo nuu ko kuu ta'vi de ma. Te visi ñatuu jini de ndenu ki'in de ma, kovaa kua'an de.

⁹ Te ja ni kukanu ini de Su'si ma kúu ja ni iyo de kuenda tnu'u ja ñayii in-ka ñuu ni yo kuu de, maa ñuu nuu iyo ja nduu ñuu de ma. Te ve'e nuu ni yo iyo de ma, ve'e sa'ma-ni kúu, te suni sukan tna ni ka yo kuu tna Isaac ma ji'in Jacob ma, vaa suni jin ni'i tna de ja ni skuiso Su'si ma.

¹⁰ Vaa Abraham ma chi ndetu de ja ni'i de ñuu nuu núkuiñi va'a ma, ñuu nuu ni jani ini Su'si ma naxe kava i ma, te maa ya ni sa'a ma.

¹¹ Vaa visi masu kuu koo sa'ya Sara ma, te visi tee nija'nu kúu de ma, kovaa ja ni kukanu ini de maa

ya ma, te ni ni'i de tnu'u ndee tnu'u ndatnu ja ni yo kuu de yuva Isaac ma. Vaa ni kandija de ja Su'si ma chi ûni sa'a ya ja ni skuiso ya ma.

¹² Vaa maa in-ni Abraham ma, te ni kenda koo kua'a sa'ya tata de ma, sukan ka iyo tiuxini ka iyo andivi ma ja ni masu kundee o ka'vi o ma, xi sukan kaa kua'a ñuti yu'u mar ma, sukan ni ka yo kuu sa'ya tata de ma.

¹³ Te ndaka ñayii yukan ja ka kukanu ini i Su'si ma, te visi ni ka ji'i i ma te ñatuu jin ni'i-ka i nuu ni skuiso Su'si ma, kovaa kuenda tnu'u ja jâ ka nde'ya i nuu jin koo i ma, tna'a nuu iyo ja jin kenda koo o ma, te ni ka kukanu ini i ja jin ni'i i ma. Te ni ka ndaka'an, ni ka ndakachi i ja masu ñayii ñuu ñayivi a ka kuu i, su'va nunuu-ni ni ka iyo i ya'a.

¹⁴ Te ñayii ka ka'an sa'a ma chi ka kaxtnu'u i ja ka nduku i in nuu ko kuu ñuu i ma.

¹⁵ Vaa nute jin ku'un ini i ja ñuu nuu ni ka iyo i ma te ni ka ke koo i kuan koo i ma, ja ñuu i ko kuu chi kuiti jin ndakokuiñi i ma.

¹⁶ Kovaa ka ñu'u ini i in ñuu va'a-ka, te ñuu ya'a chi onde andivi ma kúu. Te chukan kúu ja Su'si ma, masu nde kukan-nuu ya ja kúu ya Su'si iya ka kukanu ini i ma, vaa jâ ni satu'va ya in ñuu nuu kuu jin koo i ma.

¹⁷ Vaa ja ni kukanu ini Abraham ma Su'si ma kúu ja ni sa'a de sukan kúni ya ma. Vaa nuu ni jitotnuni ña'a Su'si ma, nuu ni jiña'a ya ja na ndakua'a de sa'ya de ma nuu maa ya ma, te sa'a de i sukan ka sa'a de kiti ka ndakua'a de nuu ya ma. Te ûni iyo de ja ndakua'a de i ma nkuu, visi maa in maa tnu'u-ni i kúu sa'ya de ma. Te vitna ja jâ ni skuiso Su'si ma ja sa'a ya ji'in i ma.

18 Vaa sa'a ni jiña'a ya: “Ja maa Isaac ma, te koo kua'a sa'ya tata ni.”

19 Chukan kúu ja Abraham ma chi ni ndakunit-nuni de ja Su'si ma kúu iya iyo tnu'u ndee tnu'u ndatnu ja kuu ndaxteku ya ñayii ni ji'i ma. Te kuenda tnu'u ja ni ndaxteku ya Isaac ma kúu, vaa nuu sani te kúu i ma, te ni ndakua'a ya i nuu Abraham ma.

20 Te ja kukanu ini Isaac ma Su'si ma kúu ja ni ka'an de ja va'a ja jin kuta'vi sa'ya de Jacob ma ji'in Esaú ma nani jin koo i ñuu ñayivi a.

21 Vaa ja kúkanu ini Jacob ma Su'si ma kúu ja nuu sani te kúu de ma, te ni ka'an de ja va'a ja jin kuta'vi nduu sa'ya José ma, te yituu de karroti de ma, te ni ndachiñu'u de Su'si ma.

22 Te ja kúkanu ini José ma Su'si ma kúu ja nuu sani te kúu de ma, te ni ka'an de nuu tna'a de ma ja kivi jin nde koo de ñuu Egipto ma, te jín ndake'en de yiki José ma, te jín nu koo ji'in de onde ñuu de ma.

23 Te ja ni ka kukanu ini yuva Moisés ma Su'si ma kúu ja nuu ni káku Moisés ma te vivii kaa de nuu lulu kúu de ma, te uni yoo ni ka chu'u de lulu ma ve'e de ma, sukan-va'a ñatuu na in kuni i ma. Vaa masu ni ka yu'u de ja ni tatnuni rey ma ja na jin kúu ndaka lulu suchi yii ma.

24 Te ja ni kukanu ini Moisés ma Su'si ma kúu ja nuu ni kuu java'a de ma, te ñatuu ni kuni de ja ko kuu de sa'ya sasi'i Faraón ma.

25 Vaa visi na ndo'o neni de ma, ja ni ndi ini-ka de kúu ja koo de ji'in ñayii kúu ñuu Su'si ma, sana ja koo sii ini de jaku-ni kivi te kuiso kuechi de ma.

26 Vaa ja ni jani ini de kúu ja ja va'a-ka kúu visi na jin ka'an ndeva'a ñayii ma nuu de sukan ni ka sa'a i Cristo ma, sana ndaka ja va'a iyo ñuu Egipto ma. Vaa ja nde'ya nde'ya de kúu ja ni'i de ja skuta'vi ña'a Su'si ma.

27 Ja ni kukanu ini Moisés ma Su'si ma kúu ja ni kee de ñuu Egipto ma, te kua'an de, te masu nde ni yu'u de ja ndákiti ini rey ma. Te ni yo nukuiñi vava'a de nuu Su'si ma, kuenda tnu'u ja nde'ya de Su'si ma, iya ñatuu jin kuni-ka o naxe kaa ya ma.

28 Te ja ni kukanu ini de Su'si ma kúu ja ni sa'a de Viko Pascua ma, te ni ka chi'i de niñi kiti ma yutnu tñi ye'e ma, sukan-va'a nuna ya'a ángel ma ja ka'ni i ndaka sayii ñayii ñuu Egipto ma suchi xinañu'u ma, te masu nawa sa'a i suchi ka iyo ve'e nuu ka iyo ñayii ñuu Israel ma.

29 Te ja ni ka kukanu ini ñayii ñuu israelita ma Su'si ma kúu ja ni ndakune ya Mar Rojo ma, te ûni ñu'ú yichi kuiti kúu ichi ka jika i kuan koo i ma, te ni ka kuni tna tee ñuu Egipto ma ja jin ya'a de sukan, kovaa ni ndandesi ndute ma, te ni ka kandee de, te ni ka ji'i de.

30 Ja ni ka kukanu ini ñayii ma Su'si ma, te ni ka ndakonduu i uja kivi yika ve'e ndesi ni-ka'nu ñuu Jericó ma, te ni kotuu yika ve'e ma.

31 Onde ña'a ni yo kuneé ni yo ku-uun ma, ña'a nani Rahab ma, ja ni kukanu ini ña Su'si ma kúu ja ni jan-ta'vi ña tee kuan koo kuan koto yu'u naxe iyo ñuu Jericó ma, te ñatuu ni ndakiti ini ña nuu de. Te chukan kúu ja ni kaku ña, te ñatuu ni ji'i ña kivi nuu ni ka ji'i ndaka ñayii ñuu ña ma ja ñatuu ni ka kandija i Su'si ma.

³² Te iyo kua'a-ka ja ka'an sa, kovaa ni masu kanda tiempu ya, vaa iyo ja ndaka'an sa sukan ni ka yo kuu Gedeón ma, Barac ma, Sansón ma, Jefté ma, David ma, Samuel ma, ji'in tee ni ka yo ndakaxtnu'u tnu'u ni yo wa'a Su'si ma.

³³ Vaa ja ni ka yo kukanu ini de Su'si ma kúu ja jaku de ma, ni ka kundee de ni ka ndani'i de ñuu iyo ja jin ko kuu ta'vi de ma, te jaku-ka de ma, ni ka yo ja'nde ndaa de tniñu ñayii ma, te jaku-ka de ma, ni ka kundee de ni ka ni'i de ja ni skuiso Su'si ma, te jaku-ka de ma, ni ka kaku de ja ñatuu ni ka jaa ña'a ndika'a ma.

³⁴ Te jaku de, ni ka kundee de ni ka nda'va de ñu'u i'ni xeen ma, te jaku de, ni ka kaku de ja jin ka'ni ña'a i ji'in yuchi kúu espada ma, te jaku-ka de ma, visi jâ ni ka kuita de ma nkuu, kovaa ni ka ndatnii de tnu'u ndee tnu'u ndatnu, te ni ka kundee de nuu ñayii ma, sani te ni ka ndani'i-ka de tnu'u ndee tnu'u ndatnu, te ni ka taji de ñayii ka kuni ja jin kanaa i ji'in de ma.

³⁵ Te jaku-ka ña'a ma chi ja ni ka kukanu ini ña Su'si ma kúu ja ni ndaxteku ya tna'a ña ñayii ni ka ji'i ma, te ni ka iyo-ka ña ji'in i.

Te jaku-ka ñayii ka ndikin Su'si ma chi ni ka ja'ni ña'a ñayii ma ja ni ka xndo'o, ni ka xneni ña'a i ma, kuechi ja ñatuu ka kuni i ja jin xndoo i ichi Su'si o a, vaa ka kukanu ini i ya ja kivi jin ndateku i ma chi va'a-ka jin koo i nuu ya ma.

³⁶ Te jaku-ka i ma chi ni ka ka'an ndeva'a ñayii ma nuu i, te onde ni ka wa'a ña'a i. Te jaku-ka i ma chi ni ka ju'ni ña'a ñayii ma ji'in yo'o kaa, te ni ka chinee ña'a i vekaa ma.

³⁷ Te jaku-ka i ma, ni ka wa'a yuu ña'a ñayii ma,

te jaku-ka i ma, ni ka ja'nde ña'a ñayii ma ji'in sierra, te jaku-ka i ma, ni ka jitotnuni ña'a ñayii ma ndende inundija i ja ka ka'an i ma. Te jaku-ka i ma chi ni ka ja'ni ña'a ñayii ma ji'in yuchi kúu espada, te jaku-ka i ma, ñíí kiti ma ni ka yo kuu sa'ma i, te kuan koo ve koo i, ni ka yo kuu i, vaa ni ka yo kendoo nda'vi, ni ka yo kendoo kee i ja ni ka sa'a ndeva'a ña'a ñayii ma.

³⁸ Masu kaa masu iyo ñuu ñayivi ya'a ja jin koo ñayii ka kandija Su'si ma, vaa sa'a ni ka yo ndo'o i ma, ja ichi nuu ñatuu kuiti nawa iyo ma ji'in ichi yuku ma kuan koo ve koo i ni ka yo kuu i, te saa yavi ka iyo chii ñu'u ma ni ka yo kuu ve'e i ma.

³⁹ Kovaa ni-in ñayii ya'a, ñatuu jin ni'i-ka i ja ni skuiso Su'si ma, visi vivii ni ka yo sa'a, ni ka yo kuu i ma, te vivii ni ka yo kukanu ini i Su'si ma.

⁴⁰ Kovaa sa'a ni sa'a Su'si ma, sukan-va'a onde jin ndatna'a o ji'in i ma, te ndaka o jin ni'i nuu vivii ni satu'va ya ja taa ya ja jin koo ndaka o ma.

12

Jín ndasa'a o kuenda sukan ni ndo'o ni neni Jesús ma te ni kanda ya ma, te sukan jín kanda tna o

¹ Te chukan kúu ja yo'o chi ni ka ndakonduu ña'a kua'a xeen ñayii ni ka kukanu ini i Su'si ma, te ka nde'ya ña'a i nawa ka sa'a ka kuu o. Chukan kúu ja jín xndoo o ndaka ja ka ja'nu ndee i ja jin kondikin o Su'si ma. Suni jín xtandiyo o ndaka ja u'vi sakue'e ña'a ma. Te máko jin kuita o ja jin ko sa'a o sukan kúni Su'si o a ndaka kivi ki'in o a.

² Jín konde'ya o maa Jesús ma, vaa maa ya kúu iya sa'a ja kuu jin kukanu ini vava'a o Su'si ma, vaa maa ya chi nuu ni ndo'o ni neni ya ma chi masu

nde ni ndi ini ya ja tna'a ya ja kan-nuu ma chi ja nde'ya ya kúu ja vii ja va'a ni'i ya ma. Te nuu ni kundee ya ma, te ni nukoo ya xiñi kua'a nuu núkoo Su'si ma ja tátnuni ya ma.

³ Te chukan kúu ja jin ndasa'a ni kuenda sukan ni ndo'o ni neni Jesús ma, ja ni ka sa'a, ni ka kuu ña'a ñayii ka ndiso kuechi ma. Te nú nawa ka ndo'o ka neni ni ma, te másu ko jin ndakani ini ni te jin ko xtaya ni.

⁴ Vaa ndijin chi ndaka ja u'vi ka sa'a ka kuu ña'a i ma, kuechi ja ñatuu ka sa'a-ka ni ja u'vi ma, kovaa ñatuu jin ka'ni-ka ña'a i sukan ni ka sa'a i ya ma.

⁵ ¿Te xi jâ ni ka ndunaa ni ndaka ja ndaka'an-so'o tnu'u Su'si ma nuu o ja ka kuu o sa'ya ya ma? Vaa sa'a ká'an tnu'u maa ya ma:

Sa'ya maa sa, máko saxiko ni ja ndáka'an-so'o Iya Tátnuni ma nuu ni, nú xndo'o xneni ña'a ya ma,
te máko xtaya ni ora ndáka'an ya na kuechi ni ma.

⁶ Vaa Iya Tátnuni ma chi ñayii kútoo ya ma te jâ ni nduu i sa'ya ya ma chi ndaka'an ndakachi ya nuu i,

te kua'a ya tnu'u ja ndo'o neni i vala ma,
sukan-va'a ndakani ndaka'vi ini i naxe ko kuu i nuu ya ma.

⁷ Jin kanda ni ja ndáka'an-so'o Su'si ma nuu ni, vaa sukan ndáka'an-so'o ya nuu ndaka sa'ya ya ma. Vaa ka jini o ja sukan kúu tee ma ji'in sa'ya de ma, ja onde ndáka'an ndákachi de nuu i, te visi na ndonda de nuu i, kovaa sukan, te ko kuu i ñayii va'a.

⁸ Vaa sukan sa'a tna Su'si ma ji'in ndaka sa'ya ya ma. Te nú masu sukan sa'a ya ji'in ni ma chi masu sa'ya ya ka kuu ni, te ¿na in kúu yuva ni ma?

⁹ Vaa suni yo'o tna, nuu lilikin-ka o ma chi yuva o ma chi ni ka yo ndaka'an-so'o de nuu o ma, te ni ka yo kani ña'a de, nú masu va'a-ni ni ka yo sa'a o ma. Kovaa ka ndaa respetu o nuu de. Te nú sukan ni ka yo sa'a o ji'in yuva o tee ka iyo ji'in o ñuu ñayivi a, te kuiti va'a-ka ja jin kandija o ja ká'an Yuva o iya ni sa'a ini anua o a, sukan-va'a jin koteku o.

¹⁰ Vaa yuva o ma chi jaku-ni kivi ni ka yo ka'an, ni ka yo kachi de nuu o, sukan ni ka yo jani ini de ja jin koo va'a o ma. Kovaa ja sukan sa'a Su'si o a chi ja va'a-ka maa o kúu, sukan-va'a ñatuu-ka na ja u'vi jin ko sa'a o, te jin ko kuu o sukan iyo maa ya ma.

¹¹ Ja ndaa kúu ja ora ndáka'an-so'o nuu tna'a ñayii ma, xi ora ndáka'an-so'o Su'si ma nuu o ma, te masu jan-ta'vi sii ini o, su'va kúxii ini o ja sukan ndáka'an-so'o ya nuu o ma, ji'in sukan ka ndaka'an-so'o tna'a o ma nuu o ma. Kovaa nuna ndasa'a o kuenda chi sani te ndása'a o ja va'a ja ndaa ma, sukan kúni ya ma, te ndúu o ñayii kaa kuee ini.

Jín ko ndi ini o nasa nde o masu ni'i ja vii ja va'a ja ni skuta'vi ña'a Su'si ma

¹² Chukan kúu ja nde o ni ka kuita nda'a, ni ka kuita ja'a nuu Su'si o a, te ñatuu ka kundee-ka o ja jin kondikin o ya a, te na jin ndachu'un ini o, te na jin ndatnii o tnu'u ndee tnu'u ndatnu.

¹³ Te jín ndanduku o ichi ndaa ma, sukan-va'a nde o jika yakua jika yo'o ma, te na nukun-nee o ini ichi va'a ma.

¹⁴ Jín ko ndi ini o ja jin koo mani ndaka o, te jín ku'un ini o ja ñatuu-ka na ja u'vi jin ko sa'a o, vaa nú ma jin xndoo o ndaka ja u'vi ma, te masu jin kuni o Iya Tátnuni ma.

¹⁵ Jín ko ndi ini o nasa yukan, te nde o masu ni'i ja vii ja va'a ja ni skuta'vi ña'a Su'si ma, nasa yukan, te nde o yikuu sa'a ja u'vi ja ñatuu kandija o ja ká'an Su'si ma, te ja'nu ndee o ja jin kua'nu-ka tna'a o ma nuu Su'si ma, te nasa yukan, te jin kuikin tna i xiko nde o ka sa'a ja u'vi ma, te sukan jin ko sa'a tna i.

¹⁶ Nasa yukan, te ne'un o a iyo in ñayii ja kívi nduu i ji'in ndi-in ndi-in ñayii masu ni tnanda'a ji'in i ma, xi in ñayii ñatuu ndí ini ja ni'i i ja ni skuiso Su'si ma, sukan ni sa'a Esaú ma, ja ni ndaxiko i ja iyo ja ni'i i ma, kuechi ja ni ndiyo ini i vala-ni ndeyu ma.

¹⁷ Vaa ka jini ni ja ni ya'a xeen ma, te sana ni ndasa'a i kuenda, te ni kuni i ja ndani'i i ja vii ja va'a kuta'vi i nuu yuva i ma. Te visi ni ndakani ini i ma te ni ndanda'yu i ma, kovaa masu nde ni ndani'i-ka i ta'vi i ma.

¹⁸ Kovaa yo'o, masu nde ni ka jan tu'va o in yuku nuu kuu ke'e kaan o ma, sukan ni ka sa'a maa ñayii ñuu Israel ma. Te yuku yukan kúu nuu ndú'va ñu'u maa ya ma, visi nee xen-xeen ma, te yi'i xen-xeen kajin ma.

¹⁹ Nuu ni ka jiniso'o ñayii ma sukan kúu yu'u trompeta ma ora nuu ni ka'an Su'si ma, te ni ka jikan-ta'vi i nuu ya ja máko ka'an-ka ya ma.

²⁰ Vaa masu nde ni ka kundee ini i ja jin koniniso'o i sukan ni tatnuni ya ma, vaa ni tatnuni ya ja nú nde-in ñayii ma xi in kiti ma kaki'i yuku yukan ma chi jin kua'a yuu i ñayii ma xi ji'in lanza jin ka'ni i ñayii ma, te sukan tna jin sa'a i ji'in kiti ma.

21 Ūni îyo xen-xeen ni kuu ma, vaa onde maa Moisés ma ni jiña'a nuu Su'si ma: “Yu'u xen-xeen sa, te ni'i ni'i-nka sa”, kúu de jiña'a de ya.

22 Kovaa yo'o chi ni ka jan tu'va o yuku nani Sion ma, ñuu maa Su'si iya téku ma, ñuu kúu Jerusalén ma ja iyo onde andivi ma, nuu ka iyo kua'a xen-xeen ángel ma.

23 Te suni jâ ni ka jan tu'va tna o nuu ni ka ndatna'a ñayii xinañu'u ni ka jakoxtnee ja ka nani i ma onde andivi ma. Te jâ ni ka jan tu'va o Su'si ma, iya ndakan kuenda nuu ndaka o ma. Te jâ ni ka jan tu'va tna o ñayii ni ka ji'i ma, ja ni ka yo sa'a i ja va'a ja ndaa ma, te ni ka nduvii, ni ka ndundoo kuiti i nuu Su'si ma.

24 Te suni jâ ni ka jan tu'va o Jesucristo iya ni sunkani tnu'u jaa ja sa'a ja jin koo va'a o nuu Su'si o a. Te ja niñi ya ni jati ma, te ni ka nduvii o a, te cha'a chi iyo in tnu'u kanu ini sana niñi Abel ma, ja ni jati nuu ni ji'i i ma.

25 Jín ko koto va'a o maa o, nasa jin saxiko o iya ká'an nuu o a. Vaa ñayii ni ka saxiko ja ni ndaka'an-so'o Su'si ma nuu i ñuu ñayivi a chi ñatuu ni ka kaku i. Te yo'o tna, nuna jin saxiko o iya iyo onde andivi ma, ja ndáka'an-so'o ya nuu o a, chi kuiti masu jin kaku o.

26 Vaa kivi yukan, ja ni ka'an ya ma, te ni tnaa ñuu ñayivi a. Kovaa vitna, ja ni skuiso ya ma sa'a ká'an: “In jichi-ka, te sa'a sa ja tnaa ñuu ñayivi a, te masu maa in-ni i chi onde andivi ma”, kúu ya ká'an ya.

27 Ja ni ka'an ya ma, sa'a kúni ka'an: Ja skanda ya ndaka tu'u ja ni sa'a ya ma, te xtandiyo ya ndaka, sukan-va'a kendoo maa in-ni-nka ndaka ja masu skanda-ka ya ma.

28 Te chukan kúu ja yo'o jin ndani'i in ñuu ja masu xstandiyo-ka ya ma. Te chukan kúu ja jín ndakuan-ta'vi o nuu ya, te jín ndachiñu'u o ya ni-yu'u ni-ini o, sukan játna ini ya ma, te jín kava respetu o nuu ya, te jín koyu'u o ya nú ma jin kandija o ja ká'an ya ma.

29 Vaa Su'si o a chi kuenda kúu ñu'u káyu kóko ma te xnaa i ndaka ma, sukan kúu tna ya.

13

Sukan jin ko sa'a jin ko kuu o ja ka kuu o ñayii ka kandija Su'si ma

¹ Másu ko jin ndunaa ni ja jin kutoo tna'a ndi-in ndi-in ni.

² Jin kona'a ni ja jin kuanuu ni ve'e ni ma, ja jin ndoo ñayii ka jiniñu'u ja jin ndoo i ma. Vaa ka iyo jaku ñayii ja sukan ni ka sa'a i ma, te masu ka jini i, te ñayii ni ka wanuu i ve'e i ma ja jin ndoo i ma chi ángel ka kuu i.

³ Jin ku'un ini ni ja jin chindee ni ñayii ka yinee vekaa ma, te jin kani ini ni ja kuenda tnu'u ja maa tna ni ka yinee vekaa ma, te suni jin kona'a tna ni ja jin chindee ni ñayii ka ndo'o ka neni ja ka sa'a ndeva'a ña'a in-ka ñayii ma. Jin kani ini ni ja kuenda tnu'u ja maa ni ka ndo'o ka neni ma.

⁴ Jín kona'a ndaka o ja vii ja luu kúu ja ka tnanda'a ñayii ma, kovaa máko jin kivi nduu jin kivi ni'ni o ji'in ñayii ñatuu ni ka tnanda'a ji'in o ma. Vaa ñayii ka kivi nduu ka kivi ni'ni ji'in in-ka ñayii ma chi ndakan Su'si ma kuenda nuu i.

⁵ Máko jin ko ndiyo ini ni ja jin koneva'a xeen ni xu'un ma, su'va jin koo sii ini ni nawa ka neva'a ni

a-ni, vaa sa'a ká'an Su'si ma: “Masu xndoo nda'vi ña'a sa, ni masu ndunaa ña'a sa.”

⁶ Te chukan kúu ja ka kusaa ini o ja ka ka'an o sa'a:

Iya Tát'nuni ma kúu iya chíndee ña'a ma,
te masu koyu'u sa nawa jin kuni ñayii ma ja
sa'a ña'a i ma.

⁷ Jin ndaka'án ni tee ni sunkani ña'a Su'si ma, ja jin ko koto ña'a de ma te jin kaxtnu'u de tnu'u Su'si o a nuu ka ndatna'a ni ma, te jin ndasa'a ni kuenda naxe ni ka yo sa'a, ni ka yo kuu de ma, naxe ni ka yo kukanu ini de Su'si ma, te sukan jin ko sa'a tna ni a.

⁸ Vaa suni maa Jesucristo ma kúu iya ni ka yo kukanu ini de onde xi'na-ka ma, te suni maa ya kúu vitna, te suni maa ya ko kuu kivi ki'in o ma.

⁹ Te chukan kúu ja másu ko jin kua'a ni tnu'u, ja in-ka tnu'u jin ko kaxtnu'u i nuu ni ma. Vaa ja va'a-ka kuu ja jin koo va'a ini anua o a nuu ja vii ja va'a skuta'vi ña'a Su'si ma, te sana ja jin ko ndi ini o nawa jin kaa jin ko'o o ma. Vaa ñayii ka jatanuu ndaka chukan chi masu nawa chíndee ña'a i ja jin ndani'i ta'vi i ma.

¹⁰ Vaa yo'o chi ka neva'a o in nuu altar nuu ka yoxtnee xtatila ji'in ndute uva ja jin kaa jin ko'o o ma, ja ka ndakune'e o sukan ni ndo'o ni neni Jesús ma, kovaa sutu ni ka yo jinukuechi ini veñu'u jana'a ma sukan ni tát'nuni Moisés ma, masu kuu jin kaa de ja ka yoxtnee nuu altar o ma.

¹¹ Vaa sutu tát'nuni nuu sutu ma, kivi de ini veñu'u ma ji'in niñi kiti ni ka ja'ni de ja kuechi ja u'vi ni ka sa'a ñayii ma. Kovaa yikikuñu ti ma chi onde ye'e ke'e ma-ni ka ja'mi i ma.

¹² Te suni sukan tna ni kuu ji'in Jesús ma, vaa onde yu'u ñuu ma ni ka ja'ni i ya ma, te ni jati niñi ya ma, sukan-va'a ndene'e ya ñayii ñuu ya ma nuu ja u'vi ma.

¹³ Te chukan kúu ja jín ke koo o yu'u ñuu ma nuu iyo ya ma, te visi na jin ka'an ndeva'a ñayii ma ja jin kuu o sukan ni ka yo ka'an ndeva'a i ja kuu ya ma.

¹⁴ Vaa yo'o chi masu ñuu ñayivi ya'a kúu ñuu jin koo o, chi su'va ka ndanduku o in ñuu nuu kuu jin koo o kivi ki'in o a.

¹⁵ Te ja jín ndakua'a yo'o nuu Su'si ma kúu ja ndimaa jín kata o yaa ja ka ka'an ndaka ja ni sa'a Jesucristo ma ja jin kuu o, te ndimaa jín ndachiñu'u o Su'si ma, te jín ku'un ini o ja ñayii ka ndaka'an ka ndakachi ja ka ndikin i Su'si ma ka kuu o.

¹⁶ Te másu ko jin ndunaa ni ja jin sa'a ni ja va'a ma, ji'in ja jin chindee ni tna'a ni ma, vaa sukan játna ini Su'si ma, vaa ja va'a-ka kuu ja sa'a o sukan sana ja ndakua'a ni in kiti nuu ya ma.

¹⁷ Jin kandija ni ja ka ka'an tee ni ka kunda'a ña'a ja jin kaxtnu'u de tnu'u Su'si o a nuu ka ndatna'a ni ma. Vaa suu de ka ndi ini ja jin kuu ini anua ni a, vaa Su'si ma chi ndakan ya kuenda nuu de ja ka jito ña'a de a. Chukan kúu ja jin sa'a ni ja va'a ja vii, sukan-va'a jín koo sii ini de, nasa yukan, te jin kuxii ini de te jin kuña'a de nuu Su'si ma ja masu nde jiniñu'u ja ka jito ña'a de ma. Vaa nuna jin kuña'a de ya sukan, te masu kuu jin koo va'a ni nuu Su'si ma.

¹⁸ Jin kakan-ta'vi ni ja jin kuu sa, vaa ka kukanu ini sa ja ñatuu na ja u'vi-ka ka sa'a sa nuu Su'si o a, te ka ñu'u ini sa ja ndimaa ja va'a jin ko sa'a jin ko kuu sa nuu ya ma.

19 Ja jikan-ta'vi ñukuun sa kúu ja jin kakan-ta'vi ni nuu Su'si ma, ja na chindee ña'a ya te na ndenda yachi-ka sa nuu ka iyo ni a.

Ndákan-tnu'u ñaña'a de ñayii ma, te jikan-ta'vi de nuu Su'si ma ja na jin kuta'vi i ja vii ja va'a

20 Te maa Su'si ma kúu iya sa'a ja jin koo mani o a, te suu ya kúu iya ja ne'un ñayii ni ka ji'i ma ni ndaxteku ya Jesucristo iya tátnuni nuu o a. Te maa Jesucristo ma kúu iya kúu sukan kúu tee jito ndikachi de ma, te ja maa niñi ya ja ni jati nuu krusi ma, te ni jinkuiñi tnu'u jaa sukan jin koo va'a o nuu Su'si ma ni-kani ni-jika ma.

21 Te na sa'a Su'si ma ja jin ko sa'a ni ndaka ja va'a ja vii, sukan kúni maa ya ma. Te ja maa Jesucristo te na sa'a Su'si ma ja jin ko kuu ni sukan játna ini maa ya ma. Te nuu maa Jesucristo ma na koo jayiñu'u ma ni-kani ni-jika. Te sukan kó kuu.

22 Jikan-ta'vi xen-xeen sa nuu ni ja ni ka nduu ni sa'ya Su'si o a ja na jin kanda ni jin koniniso'o ni tnu'u ya'a, sukan ndaka'an-so'o sa nuu ni a, vaa masu kua'a xeen-ni ni tee sa a.

23 Jin kona'a ni ja ñani o Timoteo a chi jâ ni kee de vekaa ma, te nuna kii de, te jaan sa ji'in de nuu ka iyo ni a.

24 Jin ndakua'a ni nchuxi ndaka tee ni ka kunda'a ña'a ja jin kaxtnu'u de tnu'u Su'si o a, ji'in ndaka tna'a o ñayii jâ ni ka xndoo i ndaka ja u'vi ma. Ndaka tna'a o ka iyo ñuu Italia a, ka ndakan-tnu'u ñaña'a ña i.

25 Te Su'si ma na skuta'vi ña'a ja vii ja va'a ndaka ni. Te sukan kó kuu.

Tnu'u vii tnu'u va'a Su'si ma
New Testament, Psalms and Proverbs in Mixtec,
Magdalena Peñasco (MX:xm:Mixtec, Magdalena
Peñasco)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Magdalena Peñasco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Magdalena Peñasco [xtn], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Magdalena Peñasco

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

e406ad16-26c0-570c-b2a2-463185e3fb73